

انسان

به

فارسه

و

انسان

Puknto
Ketabton.com

انسان په فاصله د انسان

افسانې (چاپ ۲۰۰۸)

صابر شينواری

انسان په فاصله د انسان . صابر شينواری (افسانې)

فهرست

1. آرمان
2. ریالست
3. همدردی
4. مساوات
5. العیاذ بالله
6. زاویه دنظر
7. انسان په فاصله د انسان
8. مشیني دور انسان چرته بیایي
9. ذکر د ځمکې
10. حاجت
11. تعلیم بڼه شی دی
12. تالاب
13. انسان نها
14. کاروبار

آرمان — لنډه کيسه

يوه ورځ داسې چل وشو چې په لاره مې يوه جينۍ خوښه شوه. د هغې لور قد او ښکلی رنگ ددې قابل وو چې سړی دې ورپسې شي. هغه مخکې وه او زه شاته. لږ چې وړاندې لاړو نو هغه پوه شوه چې دا ابن سبیل خو په ما پسې راوړان دی.

“تاوه شه گټې دکاندارانو ته وایم...”

ما چې دا ټپه واوریده نو پښو مې کار پریښوده او سر راباندې تاو شو. زه دې ناڅاپي گذار ته هېڅ تیار نه وم او نه مې د دومره حسینې جینۍ نه ددې طمع لرله. لږه شیبه وروسته ما خپل خور شوی وجود راټول کړ او بیا ورپسې شوم.

“ډیره ښائسته یې ————— ټیلیفون نمبر —————“

په دې وخت کې هغې ټیلیفون راووېست او غور ته یې ونيو — ما سوچ وکړ چې اوس دې په چا درېوي — تېښته گټې لارې په ځان مرگي کې. ولاکه دې څوک پوښتنه هم وکړي چې څوک مړ دی او ولې مړ دی.”

ما زر لاره بدله کړه او په بله کوڅه ننوتم. ما نه هغې ته په زړه کې کوم غلط خیال راوستی وو او الله شاهد دی چې زه په هغې باندې د زړه د تله مټین شوی وم. خو اوس دا هرڅه اوبو وړي وو او ما سره د خپل ځان د خلاصې غم وو.

څه وخت چې تیر شو نو جینۍ ظالمه بیا راپاده شوه. هغې په ما داسې جادو کړی وو چې زما په رگ رگ کې یې د مینې احساس راپارولی وو. داسې ښکاریده لکه په پردې جنګ کې چې د ماشوم د گوتو نه د مور لاس خوشي شوي وي او کلونه پس یې د خپلې کوڅې نښې نښانې ذهن ته راغلي وي. ما چې هر څو ځان ټینګ کړ خو ونه شوه او ناڅاپه مې په خپل آرمان پسې منډه کړه او په لاره کې د هر قسم خطر نه یې پروا په هغې پسې لاړم.

زه دومره تیز روان وم چې د ښار په دې تنګه کوڅه کې به ډیرو ته اړم شوی یم او ډیر به ماته لرم شوي وي. خو ما سره دومره موقع نه وه چې زه دې د هر لاروي عملنامه وگورم او پوه شم چې ولې لاره نه راکوي او جینۍ ته په رسیدو کې د دوی څه تاوان دی !!!

لږ مخکې چې لاړم نو گورم چې جینۍ مو تر ټولو وخته او کور ته یې د تلو اراده ده. ما چې دا منظره ولیده نو خپل ټول کارونه مې یوې خواته کړل او منډه مې کړه گاډي ته وختم. په گاډي کې ځای نه وو او یواځې ددې د څنګ سپټ خالي وو. زه به یو دوه کې حیران شوم چې اوس څه وکړم. که ودرېرم سترې کیرم او که د جینۍ سره به خوا کې کښیښم نو ټوله دنیا اور اخلی.

زما مجبوري داده چې له ډیره وخته به کور کې یوې حسینې نازنینې میرمن ته ضرورت لرم چې زما کور ته خوشحالي راوړي او زما دا سترگی وجود لږ په دمه شي.

ډیر وخت وشو چې زما د کور په شاوخوا کې حالات ښه نه دي او خپلو پردو پکې غوږل جوړ کړی دی او اثر یې زما په کور کې محسوسېږي. خدای خبر ولې ماته داسې ښکاري چې همدغه یوه جینۍ زما د ټولو دردونو او ستونزو حل دی او د همدغې محترمې کمې دی چې زه داسې پریشانه یم او سرگردانه

آخر د جينی کور راورسيده او گاډی د هغې په غوښتنه ودریده. هغه چې کوزیده ، نو زه هم ورسره کوز شوم او روان شوم. زما سترگو چې کار شروع کړ نو گورم چې د هغې کور د یو اوږد میدان په هغه بل سر کې دی او د لارې دواړو غاړو ته شنو وښو د هغې د گاونډیانو له پاره د ماډیګري د ناستې ښه دمه ځای جوړ کړی وو. زه حیران شوم چې دا ولس څه کارروزگار هم لري او که نه همدلته ناست دي او د جينی حفاظت کوي.

ما ډیرې منډې وکړې خو جينی مې په نصیب نه شوه . څه د خپل ښار خلکو زما کار خراب کړ او څه د هغې گاونډیانو زه هغې ته پرېښودم . الله دې دواړه تباہ کړي. زه د دواړو نه خفه یم.

ريالست

جنرل موريسن هم عجيبه سړی و. په يو وخت کې پکې خو بې لابلې صفتونه راټول شوي وو. هغه يو ډرډار، وځی ه او دلچسپ سړی و. د دومره دولت سره سره پکې د کبر او غرور څه نښه نه لیدل شوی ده. سړی د هغه سره په صحبت کې نه تنگی ده. د هغه د کار دفتر د سپر ستار واين کلب تر څنگه واقع و. زما او د هغه د پيژندنې سبب د هغه يواځنی، لور باربرا موريسن وه. د باربرا د پښتو ادب سره مينه وه او غوښتل يې چې د پښتو او پښتنو په باره کې معلومات لاسته راوړي. نن سبا د همدې مجبوريته له مخې دلته راغلې وه او ما سره يې ملاقات شوی و. هغه زما د معلوماتو نه متاثره شوه او د بې رته تگ په وخت يې ماته هم لندن ته د تلو بلنه راکړه. او دا دی صرف دوه مياشتې پس پسې زه هم لندن ته راغلم.

لندن زما د توقع نه زيات ښکلی ثابت شو. ټکسي زه د باربرا د کور مخ ته کوز کړم. کور څه و سم شاهي محل و او په وسیله احاطه خور و. هغه زما په ناڅاپي راټولو ډېره خوشحاله شوه او دا يې يو سرپرايز وگاڼه. لږه شوی به وروسته جنرل موريسن هم راغی. هغه ماته د هرکلي په وخت نوم واخيست او په گرمجوشۍ سره يې زما هرکلی وکړ. څه شوی به پس يې ما سره زما د شاعرۍ په هکله خبرې پیل کړې. زه پوه شوم چې باربرا زما په هکله ډېر څه ورته ويلي دي. د خبرو په ترڅ کې زه په دې ورسېدم چې موريسن يو زمانه ساز شاعر او صاحب طرز ادیب دی.

د چای څښلو نه وروسته مونږ د رېواړه راووتو او تر ماښامه آخوا دېخوا وگرځېدو. چې کور ته راغلو نو د موريسن د مازغو نه لا د شعروشاعرۍ خبره نه وتلې. هغه ما سره نږدې کښی ناست. زما لاس يې په خپل لاس کې ونيو او وېي ويل: "ته ريباليزم خوښوې او که رومي ټيک جذبات؟" ما جواب ورکړ: "زه مشرقي سړی يم خامخا به ريالست يم. رنگيني او نمايش د مغرب کار دی".

هغه په قهقهه وځنډل او وېي ويل: "گوره صاحبه! دا صحيح ده چې مونږ د ريباليزم نه انکار نه شو کولی خو رومانيت هم د ژوند يو دروند اړخ دی چې په شاعرۍ کې بايد ښه په شډومد څرگند شي". "هغه هسې خيالي خبرې دي او د ژوند په کومه لحظه کې به کار نه راځي. زه د ادب د پاره د ژوند د نظريې قايل يم. شعر د ټولنې عکاس پکار دی".

"درسته ده خو زه وایم چې يو شاعر ادیب په خوله وايي يو څه، او کوي بل څه نو دا هم ښه نه ده".

ما په پوره زعم وويل: "زه چې د ريباليزم نه ډکه شاعري کوم گو شاعري به مې لږه شډله وي خو ما ټولې د کار خبرې کړي. په خپل ژوند کې تل د ښځو سره د مينې، بې ځايه خوندونو او آواره گرځېدو نه ليرې پاتې شوی يم". "سمه ده ماته خوب راغی. ته هم ويده شه سبا به خبرې کوو".

د جنرل د وتلو نه وروسته باربرا راغله. د سلام نه وروسته يې وويل: "زه همدې ته منتظره وم چې جنرل ووځي او زه راشم. څه چې بهر ځو".

دواړه راووتو. باربرا خپل موټر د يو نايټ کلب په احاطه کې ودرولو او کلب ته ننوتو. ژوند دلته بل ډول و. شېب شېب و او د هر شي نه دولت او مستي څڅی ده. مخامخ هال کې

بی لابی لې جوړې په رقص بوختې وې. ما هم باربرا د لاس نه ونيوه او په رقص مو شروع وکړه. رقص دومره خوند راکړ چې باربرا مې په غیړه کې ټینګه کړه او تر خپله وسه مې وزبې بېله. ما او هغې په یو بل د بوسو باران وکړ.

ما د باربرا په فرمایش مشروبات ځکل او شا او خوا د ناستو منتخبو حسیناوو د لغړو پښو او نورو قابل دید حصو نه محظوظ کیدم. داسې ښکلې جینکې د سړکونو په سر ډیرې کمې لیدل کېدې. بل باربرا آداء کړ او د شپې دوه نیمې بجې د کلب نه راووتو. بهر چې راغلو نو سترګې مې نیغ په نیغه راتلونکو رڼاګانو وپریښولې. د سړک په غاړه هم ښه ګڼه ګوڼه وه. دې شې به کې زما مزغو کار پرېښود. د سړک د بلې غاړې نه جنرل اوږده اوږده قدمونه اخیستل او زمونږ خوا ته راروان و. زما په بدن کې وینه وچه شوه. مونږ سترې مشي وکړه او د باربرا سره په موټرګار کې کور ته راغلو. په ټوله لار هغه هیڅ ونه ویل یواځې یې د ځان سره په سترګو کې اشارې کولې او په لی مو کې یې خندل.

هغه زه ډرایونګ روم ته راوستم او تر څنګه یې کشی نولم. زما لاسونه یې په خپلو لاسونو کې ونیول او ویې ویل: ”ګوره صاحبه! کلب هم د رومان او رنگینۍ یو نماینده ځای دی چې نن ته ورغلی وې“.

زما په ستونې کې آواز ونښت او په ټیټ آواز مې وویل:

”دا نن زه هسې غلط شوی وم. زه خو د باربرا د شوق د تکمیل په خاطر تللی وم. زه اوس هم په خپله نظریه کله ولاړ یم“.

هغه خپل دروند سر وخوځولو، فرس ته یې وکتل، وروځې یې جیګې کړې او په سترګو کې یې وخنډل. ویې ویل: ”له تانه مخکې هم زه ستا په شان له دوه درې پهلوانانو سره مخ شوی یم. هغوی خومې رام کړي دي اوس ستا وار دی. ته به هم معلوم شې. اوس د شپې درې نیمې بجې دي ته ویده شه سبا به خبرې کوو“.

جنرل ووت او زما په ذهن د لندن رنگینۍ راوورېدې. د چا پلار به دې ښکلاګانو ته ټینګ شي. خدای خبر څه وخت زما سترګې ورغلې وې.

سحر لس بجې راپاڅی دم. باربرا زما د پاره ناسته راوړه. د ځان سره مې سوچ وکړ چې نن خو یواځې وسی دل پکار دي. د باربرا نه پټ د کوره ووتم او د هاید پارک په لور روان شوم کله چې د لوی چوک نه تیر شوم نو سترګې مې په یوه داسې جوړه ولګیدې چې سرتاسري حسن و. لوړه دنگه جینی او نیم عریان بدن، د هر قدم سره به یې تیخ تیخ پټاڅې الزولې.

ما چې هر څو کوشش وکړ خو سترګې مې ترې وانه وښتې او بې اختیاره په هغوی پسې روان شوم. یو دوه څلور لارې وروسته په یوه داسې کوڅه ننوتل چې ما یې تصور هم نه شو کولی. د یو بلېنګ د دویم چټ نه چن چن د ګونګرو ګانو آواز او د طبلي درېهار راته. ما چې سر پورته کړ نو یوې نوځۍ زې حسینې راته لاسونه وخوځول. زه لکه د مشین په څیړ زر زر وروختم. دروازه مې چې پرانسته نو حیران پاتې شوم. داسې ښکلې کوټه ما په ټول عمر کې نه وه لیدلې. د دنیا هر څه دلته موجود وو. هغې په یوې خاص آدا ما ته هرکلی ووي او د ځان سره یې په صوفي کشی نولم. زما د پوښتنې په جواب کې هغې داسې څه وویل چې زړه دې غواړي. د هغې نوم روبنا و او اصلاً ډمه وه.

هغه يوه ښه مغښه هم وه چې دلته يې د مشرقي موسيقۍ يو کلب جوړ کړی و. د هغې په وينا هغه د حسن بازار د سر په حسيناؤ کې يوه وه. هغې د رقص په دنيا کې ځان ته مقام جوړ کړی و. د هغې خبرې دومره دلنښينې وې چې زه يې اختياره د هغې په لور مايل شوم. ما او هغې تقريباً نيم ساعت صحبت وکړ. هغې د ما نه سبا ماښام د بيا راتلو او د هغې د رقص په محفل کې د شامليدو وعده واخيسته. ما د هغې د صحبت قيمت آدا کړ او د هغې ځای نه نږغ د جنرل کور ته راغلم. جنرل دومره ښه سړی و چې د هغه کور ما خپل کور گاڼه. ما د باربرا سره تر ډېره د روڼا په هکله خبرې وکړې او ومو پتيله چې سبا ماښام به دواړه ورځو.

سبا ماښام په ټاکل شوي وخت زه او باربرا د روڼا بالاځانې ته ورغلو. د يو نوکر په رهنمايي مونږ د رقص هال ته ننوتو. هال سم د يوې نگارخانې په څېر و او په کې د شيشې هنري کار شوی و او په دې تياره ماښام کې د يو شيش محل په څير ښکارېده. فانوس، بلبونه، روښانه شمعې، د گونگروگانو شرنگار، د رباب سوزوساز، په يوه زمانه کې ما هم په خپل ښار کې داسې محفلونه ليدلي وو. په دروازه چې داخل شو نو د پوخ عمر يوې ښکلې ښځې مونږ ته ښه راغلاست وويل. لږه شۍ به هم نه وه تيره شوې چې د هال ټولې کرسې ډکې شوې. مخامخ يوې ښکلې نازک اندامې غوټۍ رقص کولو او يو پړسوز غزل يې رزمه کولو. د څه وخت د پاره دې هم محفل ته روښنايي وبخښله او د خپل حسن داد يې وصول کړ. د پوخ عمرې ښځې په اشاره هغې محفل برخاست کړ او د روڼا د راتگ اعلان يې وکړ. په ټول هال کې گونگوسي پيل شو. روڼا څه راغله چې محفل يې جاوداني کړ. د رقص په وخت د هغې ټولې پلې خوزېدې. اف د هغې آډاگانې، سوزنده آواز، د هغې د پښو تپار. کله چې غزل خپل شتاب ته ورسېده نو يو صاحب باغۍ ده او په روڼا يې د روڼيو باران جوړ کړ. کله چې د هغه جۍ بونه سپک شول نو زه ورباخۍ دم. ما د مخې د غټو نوټونو نه شروع وکړه. د روڼا خولې هم اوبه راپرېښودې. ما يو لاس د هغې د نرۍ ملا نه تاو کړ او په بل لاس مې د هغې د حسن اسناد وپېشل. کله مې چې يو لوی بندل راوويست نو هغې له ډېرې خوشۍ زه ښکل کړم. ما هم دوه درې ځله هغه ښکل کړه. دا حالت تر هغې جاري و تر څو چې ما سره پيسې وې. نن د روڼا د رقص ټول وخت ما نيولی و. ځکه خو زما د بيرته کښې ناستو سره سم محفل برخاست شو.

د نورو خلکو سره يوځای مونږ دواړه هم راووتو. ما به لا دوه درې قدمه هم نه وو اخیستي چې د خلکو د منځ نه يو غوښن لاس راووت او زه يې د لاس نه ونيولم. ما چې وروکتل نو زړه مې ډوب شو. په تندې مې يخه خوله راغله.

- "آفرين صاحبه! زه نه پوهۍ دم چې ته دومره حسن شناس هم يې. نن خو دې د روڼا پوره پوره حق آدا کړ." موريسن په لور آواز وويل.

ما هغه ته هيڅ جواب ور نه کړ خو په زړه کې مې تيره شوه چې نور نو د موريسن سره گوزاره گرانه ده. په لومړي فرصت کې به ترې يو ځوانه لک ږم.

موريسن يوه ټکسي ونيوله. زه د شرمه په وروستي سيمت کې غونج کښې ناستم. زه د خپلې دعوي ضد ثابت شوی وم. ما احساس کړه چې زما تيرې خبرې هسې د خولې پر بوکۍ وې. ټکسي مونږ د موريسن د محل مخې ته کښته کړو. موريسن زه د لاس نه ونيولم او نږغ يې خپلې کوټې ته بوتلم. هغلته يې تر څنگه کښې نولم او زما لاسونه يې په خپلو لاسونو کې ونيول. د هغه دا عادت

ډېر عجیب و. هغه به په خبرو کې د تاکید په وخت زما لاسونو ته زور ورکاوه. د لږ ځنډ نه وروسته یې په خوږه لهجه وویل:

”فکر کوم حسن بازار هم د ژوند رومانوي اړخ دی. یواځې دده په هکله فکر کول هم څومره خوندور دي، څه دې خیال دی؟“.

زه نو د خجالت نه مړ وم نه ژوندی. د جنرل دې خبرې چې درسته ده! خو زه وایم چې یو شاعر ادیب په خوله وایي یو څه، او کوي بل څه نو دا هم ښه نه ده. زما په ذهن کې د تندر په څېر څړېکې وکړې. په ډېره نا آرامۍ مې وویل: ”بخښنه غواړم! زه هم حیران یم چې هلته تللی څنگه وم. زه بې ځي نه تلم خو زه خو بار بار د ځان سره بې ولی وم“.

— ”هلته هسې هم څوک یواځې نه ځي. یو څوک خامخا بیایي. هسې هغه ښکلې غوټې، هغه روڼ ماښام او پړخیاله غږ څومره خوند کوي. سړی د هغې په هکله صرف فکر کولی شي. زه خو وایم ریالست هم اوسه خو بې د رومان نه هم ژوند نیمگړی دی“. ما دده په رویه تعجب وکړ. د وروستۍ خبرې په ترڅ کې یې یو ځل بیا زما لاس ته زور ورکړ.

ما په شکست خورلي لهجه وویل: ”خو کار هم ښه شی دی. بې د کار کولو نه ژوند ممکن نه دی. د خلکو د حق غم هم باید وخورل شي. د رومان نه هیڅ هم نه جوړېږي. کار خو بې کار او حقیقت پسندی خويې حقیقت پسندی ته ویلي ده“.

هغه زما لاسونه بیا زور کرل او وېې ویل: ”عشق دې کړی“.

— ”نه ... نه دا څه وایې!!! ما په خپل ټول ژوند کې کومې ښځې ته کتلي هم نه دي“.

— ”په غره کې به لوی شوی یې ..... چې هلته ښځې بې ځي نه وي“.

— ”نه نه دا څه وایې!!! په کور کې راسره دوه د تره لورگانې او یوه د ترور لور هم وسې دې او زمونږ دوه گاونډۍ ماريه او شازبه به هم مونږ کره تلې راتلې چې د سپورمۍ په څېر ښایسته وې. د ماريې سره خو مې داسې زړه لگۍ دلې و چې یو ساعت به مې ونه لیده، زړه به مې پړق چاودېده. هغه په ما دومره گرانه وه چې ما نه به یې څه غوښتل ما به ورته راوړل. ټوله ورځ به د باغ په یو کونج کې ناست وو او د دنیا جهان کیسې به مو کولې. ما هغه ډېر ځله غاړه ایستلې هم ده. ددې نه علاوه مې داسې کارونه کړي دي چې توبه ترې هم شرمیږي“.

— ”د افسوس خبره ده ... نو دا د رومانیت کړونده نه ده نو نور څه شی دی. گوره صاحب! ښه به دا وي چې زما خبره ومنې او د رومانیت په هکله درست معلومات لاس ته راوړې. ته رومانیت ډېر په غلط مفهوم کې اخلې“. هغه په یو آدا سره وویل.

— ”دا هسې پخوانۍ قصې دي. دا کارونه ما هغه وخت کول چې زه شاعر نه وم. زه اوس د یو ریالست انسان په حیث ددې خرافاتو کلک مخالف یم“.

— ”یعنې ستا مطلب دادی چې ته د عشق او مینې په نوم کوم لفظ نه پیژنې او نه به په راروان وخت کې عاشق شي“.

— ”او بالکل! زه به کومې پیغلې ته وهم نه گورم او نه به یې څه دعوت قبول کړم“. ما په پوره زغم وویل.

__ “درسته ده ته اوس آرام وکړه بيا به خبرې کوو.” دې سره هغه نى غ ودرېد خو ماته هغه د رخصت خبره راياده شوه. ماته نور ددې ځای نه په تګ کې عافيت ښکارېده. اگر چې جنرل ماته د پاتې لى دو ډېر وويل خو کله چې يوه شو چې زه نور دلته د پاتې لى دو والا نه يم نو ويې ويل: “ښه ده ... سبا به لاړ شي”. هغه لاړ او زه د خوب په تکل وغړېدم.

سحر د ناشتې نه وروسته مې د جنرل نه رخصت واخيست. هغه باربرا ته وويل چې تر يو ځايه زما ملګري وکړي او زما د ټکټ وغ یر غم وخوري.

زه د باربرا سره په موټر کې کښى ناستم. باربرا د موټر د روانى دو وروسته وويل: “تر سټېشن پورې به دې زه ورسوم ځکه چې لاره ډېره اوږده ده.” ما د هغې شکر په آډا کړه. کله چې د فايو ستار هوټل مخ ته تى رېدونو باربرا په غمگينه لهجه وويل: - “که خفه لى رې نه يوه خبره وکړم؟” ما وويل: “آو ... ولې نه.”

__ “د کله راهيسې مې چې ته ليدلى يې د زړه آرامه دنيا مې بې آرامه شوې ده. زما ستا قدوقامت ، تورې سترګې او مشرقي انداز ډېر خوښى ږي. مهمه دا چې زه په تامينه يم.”

زما په دماغو کې چراغونه بل شو ، سترګو ته مې ستوري وځلېدل او په زړه کې مې يخه هوا وچلېده. صرف دومره مې وويل: زه هم ستا وصال ښي بدل کړى يم. د کله راهيسې مې چې ته ليدلى يې د زړه ورانه دنيا مې آډاهه شوې ده. زما په زړه کې هم ستا د پاره چې په موجودو وې خو ما دې چپو ته نوم نه شو ورکولى.

__ “سمه ده. ډېره ښه شوه چې زموږ مينه يو طرفه نه ده. ته اوس زما د پاره دومره نه شي کولى چې يوه شپه پاتې شي تر څو يو بل ته خپل زړونه ښه تش کړو؟”

ما په پوره تيزۍ سره وويل: “ولې نه! خو اوس خو دا بى ځي امکان نه لري ځکه چې ما اوس د جنرل نه رخصت اخيستې دى. هغه به څه وايي.”

__ “دا هېڅ خبره نه ده. نه داسې چل وکړه چې ورځ په کوم بل ځای کې تى ره کړه. کله چې شپه شوه نو د هغې بلې لارې به زما خوابگاه ته راشي. خيال کوه چې د نوکرانو نه دې څوک ونه گوري. زه به منتظره ناسته يم.”

__ “سمه ده. زه به همداسې وکړم.” هغې زه د موټر نه کوز کړم او بيرته د کور په لور رهي شوه. زه د ورځ تى رولو په خاطر نژدې پارک ته ورغلم. زما دا حال و چې يوه يوه لمحه به راباندې کال تمامېده. په پارک کې مې هم زړه ونه لگېده او په سرکونو مې آواره گردې پى ل کړه. تر څو چې شپه راتله نو ما دوه کلو واژه ويلي کړي وه. آخر څه به اکو بکو ماښام راغى. تر څو چې د جنرل کور ته رسى دم ، شپه پخه شوې وه. زه د باربرا د هدايت مطابق د هغه بلې لارې خوابگاه ته ورغلم. د باربرا خوابگاه هم ديوې لويې ښکلې نه کمه نه وه. لږه شى به پس د باربرا مترنم غږ زما غوږونه ځان ته راښکل.

__ “باربرا! دروازه زړ خلاصه کړه زه يم.” د بلې خوا د باربرا آواز راغى چې: “مايې ډارلنګ! دروازه خو په دې نه شم خلاصولى چې آواز يې پورته نه شي. نژدې د نوکرانو کوټه ده. ته داسې چل وکړه چې په دېوال راواوړه. اول لاسونه راواوړه زه به دې د لاسونو نه رازور کړم.”

ما هم په يو پړق کې لاسونه په دېوال ورواړول. د هغې خوا باربرا ونيول. زه حيران شوم چې
د باربرا په لاسونو کې دومره زور د کومه خايه راغی. خو کله مې چې په دېوال سر ورنیغ کړ نو سترگې
مې پټې غې پاتې شوې. هاخوا جنرل د غره په شخړ دنگ ولاړ و ..... زما لاسونه يو ځل بيا د هغه په
لاسونو کې وو.

همدردی

دهر انسان د تخلیق شاته د دوه کسو لاس دی یوه ښځه او یو نر. سړی چې په څه شي سړی دی گویا هغه برخه ورته د نارینه رسی دلې ده. اوهره ښځه چې په څه شي ښځه ده نو د وجود هغه برخه ورته د ښځې په نصیب رسی دلې ده ، باقي سړی دی.

دخبرې مطلب دادی چې هر سړی نیم نر دی او نیمه ښځه او دغه شان هره ښځه نیمه ښځه ده او نیم نر. بلکه هر سړی او هرې ښځې د جوړېدو په وخت کې زیات وخت له ښځې سره تړی رګړی دی.

په ما چې دا نادر راز افشا شو نو سمدستي مې ورته د یوې مقالې شکل ورکړ او مقامي اخبار ته مې ولیږه چې په هغې کې مې د نورو دلایلو سره دا علمي دلیل هم لیکلی و چې: "د هر انسان د تخلیق شاته د دوه کسو لاس ....."

زما یقین و چې د مقالې چاپ لږی دل به دنارینه ؤ غرور ته ماتې ورکړي او د ښځینه ؤ د کمزورۍ احساس به راکم کړي. خو داسې ونه شو.

اخبار په نارینه طبقه کې مقبولیت پیدا کړ او له هره طرفه راته تعریفی لیکونه راغله. خو بل طرف ښځو دا د ځان بې عزتي وگڼله او په ما بې د یو کم عقل ، بې موضوع او کچه سړي تورونه پورې کړل. او اخبار ته یې وارننگ ورکړ چې بیا داسې بې سرویا لیکنې چاپ نه کړي.

زه چې دلته مایوسه شوم نو بل ښار ته مې د تلو اراده وکړه په دې خیال چې :

ندارد چون این شهر گوهر شناسی

دل خود به ملکِ دگر مفروشم

زه چې بل ښار ته راغلم نو په بې غمی سره مې په دې هکله څیړنې پېل کړې چې په دې کې د ښځو عالمي ورځ راوړسیده. ما رنگ په رنگه پوستې بې رغونه تیار کړل او مختلفې نعرې ، شعرونه مې پرې ولیکل او په هغې کې مې په دې خبره زور راوړو چې له دې وروسته هر سړی ته به بل سړی کې له سړي سره سره خامخا ښځه هم په نظر راشي او لکه د طاووس خپلو پښو ته په لیدو شرمندګه شي. او هرې ښځې ته به بله ښځه پوره ښځه نه بلکه نیمه ښځه نیم سړی ښکاره شي او له نتایجو نه یې بهرو شي.

سهار تر لسو بجو پورې ما خپل استهاراتي مهم ښه په ژندۍ سره جاري وساته. هر خاص و عام ، اخباري نمايندگانو او د کليو بانډوڅخه راغلو مريضانو سيلانيانو ته مې تشریحي خطبې بيان کړې ، پوستري تقسيم شوې او دهر قسمه سوالونو ځوابونه مې وويل. تقريباً ډېرو خلکو زما د راوړي پيغام مرسته ملگرتيا وکړه او ډاډ يې راکړ .

په دې کې ناڅاپه د يوې خوا نه د ښځو يو مضبوط ټولې راښکاره شو چې مخه يې همدې چوک ته وه. د راتلو سره يې فلک شکافه نهرې پورته کړې چې په کې د سرو نه د بغاوت ، په خپلو پښو د درېدو او د ظلم او زياتي خلاف آوازونه پورته شو. زه چې پوه شوم چې دوی يوځل بيا خطا شوې او د افراط لاره يې ونيوه نو زړ مې خپله ميانه روي رامخې ته کړه او په ډېر هنر مې د سړيو د سړيتوب گراف ففتی ففتی ته راکوز کړ او چې په دې لړ کې مې څه زده وو ټول مې د دوی مخ ته ډيری کړل او بيا مې يې خپلو بۍ نرونو ته پام راوگرځولو.

ښځو چې دا هر څه وليدل نو يوه پکې راوړاندې شوه او ويې ويل: "دا څه بې هوډگي ده!!!"

له دې ځايه ځې او که پوليس راوغواړم ."

په ما ورځ توره شپه شوه چې تر اوسه دوی څه ويل او اوس د يو نارينه د شړلو د پاره نارينه راغواړي . گويا خپله گټه په نارينه ؤ کوي او سړي خپلو کې په جنگ اچوي. دې شۍ به کې ما نه هم رگ نبض خطا شو او سړي راته مکمل سړي ښکاره شو. ما سره غم شو چې دا هر څه خو زه د يو علمي تحقيق د رامخې ته لږې دو نه زيات د ښځو سره د همدردۍ د اظهار د پاره کوم. نو بيا دوی زما مخالفت ولې کوي. ددې نظريې خو د سرو نه زيات ښځو ته د خپلولو ضرورت دی. دې کې نورو زما کاغذونه پوستري راجمع کړې او ما ته يې په دا مخ راوويشتې.

ماته ځان گلۍ ليو ښکاره شو چې په ښار کې روان دی او د روم خلک يې په کانو ولي. بيا سقراط رامخې ته شو چې د حق و صداقت د پاره يې زهر وڅکل خو يو قدم هم شاته نه شو. ددې خيالانو راتلل وو چې زه په نوې جذبه خپل فلۍ ت ته راغلم او ټوله شپه مې په دې غم کې تۍره کړه چې غلطې په کوم ځای کې ده. آخرد دنيا خلک زما په خبره ولي نه پوهیږي. ما لا دا سوچونه کول چې دې وخت کې راته دتبليغيانو هغه خبره راياده شوه چې د هر عمل شروع اول د خپل ځان نه پکار ده.

سهار ما پوره تياري وکړه او په ډېر فخرد ښار په کوڅو کې راروان شوم چې دې کې يوې ښځې بلې ته ووي: "دا لا څه شی دی _____ دا خو لکه چې هجرا دی خانه خراب."

ما مخ ورواړولو او ومې ويل: " بالکل صحيح تعبير دې وکړو _____ د بادشاه مازغه لري خو افسوس چې ښځه ذات يې. "

خو چې لږ وړاندې لارم نو سوچ راغی چې هجرا خو څه بل څه شی وي. هغه عېب خو په ما کې نشته نو بیا ولې غلط طرف ته منسوب کړل شوم.

ما داسې کار کړی و چې قميص مې د ښځې اغوستی و او پړنوگ د نر. چې د وجود پورته حصه د ښځې نمایندگي وکړي او لاندې د نر.

زه چې يوه شوم چې نور نو بيخي په شرمونو شرم یرم او دې خلکو هسې هم ټول عمر د علم او ترقی مخالفت کړی دی او خدای خبر څومره د ملک و قوم خبرخواهان به شاته ديکه شوي وي نو څه فايده چې ځان کړوم. همغلته د خپل مشن نه مستعفي شوم او کور ته روان شوم.

مساوات

مونږ دواړو په ريسټوران کې چای وڅکلې او راووتو. ښکاره ده چې څوک دوه درې پيالې شنې چای وڅکي نو بيا ټوله ورځ متيازې ورځي.

ما هغې ته ډير وويل چې هغه دې هم زما غونډې لاره شي او مخامخ دې د ريل دمټروکه پټې. په خوا کې خپل ضرورت پوره کړي، خو هغې بيخي دا منله نه. حال دا چې مونږ دواړه د تحريك مساوات سرگرم غړي يو او په دې موافق دی چې دا دنيا د ښځې او نرډپاره يو ډول پيدا شوې ده او دواړه ترې بايد په يو ډول گټه پورته کړي.

ما بيا هغې ته وويل چې گوره ټوله دنيا راروانه ده او هلته د ځمکې په خدمت بوخته ده نو ته ولې نه ورځې.

په دې وخت کې دا خجالتنه شوه خو څه جواب يې رانه کړ. ما ته پته وه چې ددې جواب دا دی چې ”شرم دی زه څنگه په داسې ځای کې متيازې وکړم چې نارينه دې په دوربين کې هم ښکاري“.

د هغې خوله ځکه بنده وه چې شرم يې د جواب په توگه نه شو رامنځ ته کولی ځکه چې زموږ په مجلسونو کې دا خبره ډيره په نندۍ سره غندل شوې وه چې پخپله ښځو هم ځانونه د شرم، حيا او بېستو په نوم د خپلو ډيرو حقوقو نه محرومه کړي دي.

بله ورځ مونږ په يو دوه مرسدېز موټرو کې د يو کلي په دوره روان وو. چې په لاره کې دوه بسونه وجنگيدل. هر طرف چغې سورې او د وينو لېسټي روان شو. مونږ گادۍ يوې خوا ته ودراره او ورمندې مو کړې. تقريباً دوه درې ساعته مونږ د مرو په جداکولو، د هغوی د سامان آلاتو او پيسو په ساتنه، د زخميانو په راټولولو او هسپتال ته په رسولو تير کړل. کله چې حالات سم شو او خلک په خوریدو شو نو مونږ هم سترې ستومانه خپل گادي ته راغلو.

په گادي کې ناست زنانه ستاف چې مونږ په وينو رنګ وليدو نو په ژړا شوې اوسرونه يې په لاسونو کې ونيول..... ”الله د ميندو به يې څه حال وي!“ ما چې کله د دوی دا يو طرفه آه و بکا واوریده نو ما ته يې سپين ږيري او بې کسه بلاران سترگو ته ودریدل چې دوی يې تکیه او دلاس آمسا وه -- ددې پېښې په سبب زموږ دوره منسوخه شوه.

سبا ته اته واړو ټيليفون وکړ چې نن مونږ دفتر ته نه شو راتلی ځکه چې سرونه مو درد کوي او پروني منظر مو سترگو سترگو ته کيږي. ما ورته وويل چې مونږ خو يو هم نه يو پاتې شوي حال دادی چې سترې هم يو او منډه تره هم مونږ ووهله نو تاسې ولې نه راځئ.

تقريباً ټولو دا خبره واړوله راواړوله چې زموږ اوس هم سترگې سړي دي او اعصاب مو کار نه کوي. تاسې خو سړي ي زړونه مو غټ دي.

خدای خبر ولې زما د دوی په عذر تشفي ونه شوه او زړه مې گيله من شو چې داڅنگه مراعت خواهانه منطق دی چې د مساوات په دې دور کې برون هم مونږ سترې شو او نن هم - او اعصاب د دوی خراب دي.

دا خو لا څه کوي زموږ په سترېا کې خو هغه وخت نوره هم اضافه وشوه چې تقريباً په دوه درې هفتو کې درې څلورو زنانه و دوه دوه مياشتې د ماشوم د زيرون رخصتي واخيسته.

څه وخت پس زمونږ په اداره کې د مساوات په موضوع يو سيمينار جوړ شو چې پکې د ملک نوموړو شخصيتونو گډون وکړ. ما خپله مقاله ډيره په زحمت ليکلې وه او تقريباً د پنځه دېرش کتابونو د مطالعې او اعداد و شمار نېچر مې پکې را جمع کړی و. د مطالعې په دوران کې زما ذهن ته دا خبره هم راغله چې: ”ښځې او نارينه بالکل مساوي دي او دواړه انسانان دي. خو دا مساوات داسې نه دی چې دواړه بالکل يو رنگ دي يا ظرفيت، جوړښت او کردار يې يو شان دی. بلکې مثال يې داسې دی لکه هوا او اوبه چې دواړه د ژوند دپاره په مساوي توگه ضرور دي. خو استعمال، نوعيت او دريافت يې جدا دی.“. خو ما دا خيال فوراً رد کړ.

زما مقاله ددې ادعا ښه نمونه وه چې ښځې او نارينه ايکي يو شی دی. د دوی حقوق، مقام او اهميت بالکل يو شان دی. دواړه يو رنگ دي او لکه د موټر د پاڼو په شان دواړه د کور په چلښت کې برخه لري. زما مقاله کاميابه وگرځول شوه او ورته د ښځود حقوقو د ښه حمايت امتياز ورکول شو. ناستو کسانو هم مقاله وستايله. د سيمينار د تشهير دپاره د پرنټ او اليکټرانک ميډيا نمايندگان په لوی شمير کې موجود وو. زما مقالې دومره شهرت پياوړه کړ چې ما ته د درې څلورو ملکونو نه د دورې دعوت راکول شو.

ما د ځان سره فيصله وکړه چې خپل ټول عمر به د ښځو او نارينه و د مساوات په خدمت کې تېروم او چرته چې د ښځو حقوق تر پښو لاندې کېږي نو هلته به انقلاب راولم. ما خپلې مقالې ته نوره هم فراختيا ورکړه او د يو کتاب په شکل مې چاپ کړه. په کتاب کې چون د مساوات د راوستو يوه واضح کړنلاره ورکول شوې وه او ډيره په سختۍ دا غوښتنه شوې وه چې په کورونو کې نظربندې زنانې دې راوويستل شي او ورته دې د ژوند په هر ډگر کې د سړيو سره اوږه په اوږه برخه ورکول شي. نو ځکه خو کتاب په بعضې غيرحکومتي تنظيمونو کې ډير مقبول شو او هر طرف ته ددې غوښتنې د پوره کولو يو طوفان راولاړ شو او زه د يو هېرو په شکل کې مخ ته راغلم. دا مطالبه دومره شديد شوه چې دې تنظيمونو او د ملک معززو ښځينه شخصيتونو په يو اعلى هوټل کې د غرمې بندښت وکړ او وزيراعظم ته يې د خصوصي ميله په توگه د گډون بلنه ورکړه.

زه چې کله غونډې ته ورسېدم نو تقريباً دوه درې زره خلکو چې ډير شمير يې زنانې وې ماته هرکلی ووي او د گلونو هارونه يې را په غاړه کړل.

د گډون کوونکو او خصوصي ميله د همدردانه تقريرونو او په دې هکله د مرستې د اعلانونو نه وروسته ما ته د صدارتي خطبې بلنه راکول شوه. زه چې کله مايک ته راغلم نو احتراماً ټول ودرېدل او د لاسونو په مضبوطه پړا يې زما بدرگه وکړه. ما په زړه کې وويل چې همدا وخت دی چې دا مسئله په ښه شکل راياده شي او وزير اعظم ته هغه نکتې په گوته شي چې د مساوات په لاره کې خنډ دي.

ما د تقرير په يوه حصه کې وويل: ”مونږ ته پکار دی چې د مساوات قابل شو او ښځو ته هم په هر ميدان کې د خدمت کولو موقع ورکړو. ښځې او سړي بالکل يو برابر دي په دوی کې هېڅ فرق نشته. کوم کارونه چې سړي کوي بايد چې ښځو ته هم ورکول شي. په دې ملک نور د سړيو حاکميت نشي چلای دی. سړيو په ټولنه قبضه کړې ده. د کور، محلې او کلي نيولې تر ښاره او پوره ملکه بلکې تر پوره دنيا پورې نارينه د قابض کردار اداء کوي او په وسايلو يې خپته اچولې ده.“

په هال کې دومره جوش او پرغا خوره شوه چې که مجسم شوی وی نو لکه د واورې او باران به راوړېدلی وی.

ما خپل تقرير جاري وساته: ” ولې تاسې نه گورئ چې په دې ملك كې سړي د فوج په شكل راجمع شوي دي اوددې ملك په غرونو راغونو يې قبضه كړې ده. ولې ښځو ته په فوج كې د شاملۍ دو موقع نه ده وركول شوې. د فوج سمه نيمه حصه دې د ښځو نه واخيستل شي او ددې ملك هرې حصې ته دې وپېرل شي“.

دې وخت كې په هال خاموشي خوره شوه:

” تاسو نه گورئ چې ددې ملك په ښارونو كې نايي نارينه دى- قصاب نارينه دى- دكاندار نارينه دى- مزدور نارينه دى- ټكسي ډرايور نارينه دى- ټول وطن نارينه نارينه دى. ولې داظم روان دى. ولې په كاروبار نارينه قابض دى. ولې د هر نايي په څنگ كې يوه نايه نه كېښۍ نوئ- ولې ركشه د ښځې په واك كې نه وركوئ او ولې د كلي او ښارونو د پري او ملا مزدوري نارينه لوتي او د كليو او ښارونو زنانه ورسره نه حصه داره لكړي. ښځې هم غواړي چې ددې ملك په سختيو كې د نارينه و سره يو ځاى برخه واخلي. حكومت دې په دې هكله اقدامات وكړي“.

ما چې وليدل د حاضرينو رنگونه ټول تك سره شوي وو او بوږې شونډې يې د عادي حالت نه را اوږدې شوې او سترگې يې ټاغې راوتلې وې. ما سوچ وكړ چې دا په تقرير كې دډېر محويت عالم دى. ” مساوات چې دى يواځې په دفتر كې د ميز تر شا نه دى بلكې په كليو بانډو ، ښارونو ، لارو كوڅو ، پوله پتي ، جنگ او دفاع - هر څه كې مساوات دى. ښځې دا غواړي چې يو نارينه مري نو يوه زنانه به ورسره ضرور د جنگ په ميدان كې مري. دا نه شي كيدى چې سړي دې په سرحدونو جنگيږي او د لوبو نړيوالو طاقتونو د گوليو ښكار كيږي دې او ښځې دې په سرخي پاوډر د مساوات لفظ ته تجلا بخښي. لنډه دا چې كه د يو نارينه ملا درد كوي نو د يوې زنانه ملا به ورسره ضرور درد كوي.....“.

زه چې كله په خود كې راغلم نو ډير وروسته په دې پوه شوم چې نن زما په هسپتال كې دريمه ورځ ده او لس پنځلس ورځې مې نورې هم همدلته دي.

العیاذ بالله

مجنون ځکه کامیاب و چې ځان یې نه و تقسیم کړی او ټول عمر یې یواځې په یو عشق گوزاره وکړه. او روایتونه وايي چې لیلی هم ډیره بیاسته نه وه بلکې توره وه نو ځکه خو مجنون ته د ډیرې انرجی د مصرفولو ضرورت نه و او لکه د زیارت د ډیوې په لړو تی لو هم چلې ده. خو ابن خلدون په خپل کتاب تاریخ المفسدین کې یوه عجیبه واقعه راورې ده چې هغه ددې پورته بیان نفي کوي.

داسې ښکاري چې ابن خلدون دا روایت په غلطه طریقه حمل کړی دی خو چې سړی د نننۍ زمانې د مفسدینو اعمال گوري چې د اسلام او مجاهد په جامه کې یې ځانونه د الله جل مجده په مخ کې څومره ذلیل کړل ، څومره بې په خپلو غورو ربرو د قرآن پاڼې داغدارې کړې او څومره بې خپلې بېگړۍ ددې خاورې د صحرايي غریبو بې غلو په طهارت نجسې کړې... نو د سړي باور شي چې مجنون به هم سم سړی نه و.

ابن خلدون لیکي چې مجنون یوه ښځه هم اغوا کړې وه. هغه دا کار هغه وخت کړی و کله چې هغه د روزگار په تلاش کې بغداد ته تللی و. کله چې هغه د یوې بالاځاني په خوا کې تېرېده نو د ساز و آواز شیرینی. هغه دې ته مایل کړ چې دننه ورشي. کله چې دننه ورغی نو په قلوبطرا نومې رقاصه یې زړه بایلید او د تورې په زور یې هغه وتښتوله. کله چې لیلی ددې خبرې نه خبره شوه نو مجنون ته یې یو خط ولیکه چې دا غلط کار دې ولې کړی دی. مجنون په خپله صفایی کې ولیکل چې د یو چمن د گلونو خوشبو چې د چمن د دیوالونو نه هاخوا اوري نو خامخا به د گلونو کاروباریان ځان ته متوجه کوي او د خوشبو د تسخیر په خاطر به په گل او گل اجاره دارې قایموي. خو زه بیا هم افسوس کوم او د خپل ندامت په خولو لوند یم. ته خفه کیره مه ځکه چې زه اوس هم له تا سره مینه لرم. تاته خو پته ده چې عراقی بن مانس په یو وخت کې په درې څلورو ښاخونو زانگي او خوند اخلي.

لیلی چې د مجنون په لهجه کې د بغداد د متکلمینو او ادبي آواره گردو عیاشي محسوسه کړه نو پوه شوه چې مجنون اوس کوهي ته بوکه نه اچوي بلکې راساً کوهي ته کوز شوی دی.

ابن خلدون لیکي چې لیلی ددې نه وروسته د ځان نه ښاماره جوړه کړه او روزانه به یې د چندرو به مختلفو ښاخونو رازانگل او د صحت خیال یې ساته.

واسکو ډی گاما چې د یورپ نه د قسطنطنیې په لاره هند ته راته نو مجنون یې په روم کې لیدلی و. هغه په خپله سفرنامه کې لیکي چې د روم په مضافات کې زما ملاقات د مجنون نومې یو سړي سره وشو چې تازه عیسایي شوی و او د ورځې به درې ځله چرچ ته تلو. گاما لیکي چې ما د هغه نه پوښتنه وکړه چې ته د عیساییت نه څومره متاثره یې او د مطالعې محور دې څه شی دی؟

هغه په جواب کې ووي چې زه د عیساییت نه ډیر زیات متاثر یم ځکه چې دلته یو پادري راته کار هم پیدا کړی دی او لور یې هم راګرې ده. اول عراق ته تللی وم هغلته راته قتل وشو اوس دلته راغلم.

مودې تی ربري او د مجنون د بد کردار وارثین اوس هم د ځمکې په مخ راټوکېږي. اوس هم خلک د پیسو دپاره عیسایان لکېږي ، کیمونسټان لکېږي ، او شیعه گان لکېږي او د پښتانه غوندې د مخلص مسلمان او بې ضرره انسان په سینه چاره ورمندې.

زاویه دنظر

د بادار پلار بوډا و او مور يې د زمري غونډې په ټول عمر کې صرف دوه بچي راوړي وو ، بادار اوسېد نظر .

د جمعې ورځ وه ، جومات ښه ډک و. ملا صاحب بيا بيا دا حديث شريف لوسته چې اَلصَّدَقَةُ رُدُّ الْبَلَاءِ او ورسره ورسره يې د صدقې د اهميت مختلف اړخونه رابرسېره کول. په بادار دومره اثر وشو چې سمدستي يې د کور د بکس نه پنځه سوه روپۍ وويستې او راووت. د هغه د نۍ کې کولو حس ښه په جوش کې و. مدرسې ته چې ورسېده نو د اطمینان دپاره يې د مدرسې بورډ ولوست:

مدرسة بحر العلوم

مهتم: امام العارفين علامه الحاج حسين احمد صاحب مد ظله العالي

او بيا په مدرسه ورننوت. د کوټو او برنډو د يو اوږد قطار نه چې تېر شو نو مخامخ ورته يوه نوراني څېره ښکاره شوه چې اوږده سپينه ږيره يې لرله. د ململ پگړۍ يې په سر وه او په لاسو کې يې اوږدې تسبي لاندې ځنګېدې. بادار نۍ غ ورغی او د هرکلي په وخت ورته پښو ته ټيټ شو او بيا يې پنځه سوه روپۍ راوويستې او مولنا صاحب ته يې په لاس کې کښېښودې. نوراني څېره چې پيسې وليدې نو په نورانيت کې يې اضافه وشوه. بادار يې د لاسه ونيوه او د ځان سره يې يوې کوټې ته بوتلو. کله چې کښېناستل ، نو د بادار په حق کې دعا وشوه:

— ”جَزَاكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْجَزَاءِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، اللَّهُ رَبِّ كَرِيمٍ دَا تَنْ يَكْ عَمَلَهُ او قرآن خوانه کړي. الله دې تاته ددې نيکۍ يو په سله بدلې درکړي چې تا د الله د دين خدمت وکه. خو تاته ښه پته ده حاجي صی ب چې زمونږ دا مدرسه خاص په چنډو باندې چلېږي بله څه زريعه نشته دی. نو که ستاسې غونډې اهل خیر حضرات له مونږ سره څه لاس امداد وکړي نو الله جل شانه به يې اجر عظيم ورکړي.“

د بادار سترگې وځلېدې. هغه ته د نۍ کې کولو بله موقع په لاس ورغله. سمدستي يې جیب ته لاس کړ ، قلم کاغذ يې راوويستل او يو لست يې تيار کړ.

سبا ته بادار لس زره روپۍ په جیب کې ايښې وې او د مدرسې په لور غشي شوی و. په لاره کې دوه درې ځايه پوښتنه وشوه: ——— باداره چرته ؟

بادار هر ځای د تېرې او دې صدقې ذکر ښه په شډومد وکړ او ترغيبي کلمات يې اداء کړل. بادار به لا مدرسې ته نه و رسېدلی چې يو شمېر خدايي رضاکار يې د پلار په حضور کې حاضر شول او د بادار د کارخوړنه يې خبر کړ.

بادار چې کور ته راغی نو گوري چې پلار يې بې هوشه دی او خلک پرې راجمع دي.

— ”ما خو څه خوړلي نه دي او نه مې پرې جواړي کړې ده — په تاسو خو حرام شه که په خپل عمر کې يوه انه هم خيرات کړئ.“

د بادار خيال و چې خلکو ته يې صحيح جواب ورکړی دی. په دې وخت کې د کلي ملک ، د جومات ملاصاحب او يو دوه درې کسه نور هم راغلل.

“راغلی دی د وخت حاتم طایی ..... خیرات خو په ما لږي نو بل ځای ته یې د وړو څه حاجت دی ، الحقُّ للقریب .”

د ملک صی ب ددې خبرې نه وروسته د بادار ماما وویل: “د سړي چې د کمي کور راشي نوچرگان یې هم بې لارې شي پاتې خو لا انسانان.”

ملا صاحب چې د تقوی او علمیت شهرت یې تر لیرې خور و په ورومې ځل خوله پرانسته: “بادار جانۀ! پیسې دې څه کړې ____ چرته اخوا دېخوا خو به دې ضایع کړي نه وي ؟ ”

د ملا صاحب ددې خبرې سره د بادار ډېران اور واخیست: “ملا صی ب څه لیونی خو نه یم ..... د خدای او رسول په لاره کې مې لگولي دي ، څه ډمانو ته څومې نه دي ورکړي .”

__ “ښه نو چاته دې ورکړي دي ؟ ..... ځای یې معلوم دی ؟ .”

ملا صاحب بله پوښتنه وکړه.

__ “هو ولې نه د مدرسه بحر العلوم مهتمم صاحب ته مې ورکړي دي. طالبان ټول نهر وو او نور کتابونه متابونه یې هم نه وو. زما په زړه الله رحم وکړ او زه ورته خدای وسیله کړم.”

په دې وخت کې د بادار د پلار سترگې وغړېدې خو چې د کور ټوله متاع (لس زره روپۍ) یې سترگو ته ودرېدې نو بیا یې هوشه شو.

__ “که ملا حسین احمد ته دې ورکړي وي نو هغه خو څه بل شان سړی دی. د مدرسې په

نوم یې ځان ښه جوړ کړه. کله به نوی جومات شروع کړي ، د هغې د باره به چنده غواړي او کله به ځان ته د مدرسې مهتممي پیدا کړي. بلا سړی دی د بهر ملکونو سره یې هم رابطه شته. په صورتِ قطعي سره به د مدرسې یو احتیاج هم رفع نه کړي. الله جلّ مجدّه به د دغسې افرادو حشر له علماؤ سوء سره کوي. ____ الله دې مونږ ته نجات راکړي.” ملا صاحب د خپلې جهان بینۍ وضاحت وکړ.

ملک صی ب چې د ملا صاحب وضاحت واورېده نو خبره یې لنډه ختمه کړه: “زه په ډېرو خبرو نه پوه یم خو بس دومره درنه وایم چې همدا اوس لاړ شه او هر رنگه چې وي پیسې حاضرې کړه.”

د بادار سر په درد شو. که د ملک صی ب ویره نه وی نو کله به هم بیرته په پیسو پسې نه وی تللی. خو اوس خوله داسې چا سره اوښتی و چې د ډېرو قبلې یې سمې کړې وې.

بادار څادر په اوږه کړ او راووت. په لاره به یې کله د سر درد زیات شو او کله کم. مدرسې ته چې ورسېده نو نون ی غ همغه دفتر نما کوټې ته لاړه. د علامه حسین احمد سره یو بل کس هم ناست و چې ښه اعلی لباس یې اغوستی و او یو نومولود یې د غور داډان د باره راوړی و.

بادار ساه نیولی په کوټه ور ننوت او د سلام کلام نه وروسته د خرپر توشک په هغه څنډه کښی ناست چې مخې ته درۍ یې طالبانو په چاپجوش سوزولې وه.

“حاجي صاحب څنگه داسې زر بیرته راغلې ؟ ..... الله جلّ شأنه دې خیر و عافیت وفرمایي ..... څه حادثه خو نه ده واقع شوې ؟ .” ملا صاحب په داسې انداز وپوښتل چې د مخ نه یې غم او پرېشاني څڅی ده.

“مولنا صی ب! ماته خپلې پیسې بیرته راکړه ____ که ته داسې ونه کړې نو ما به ټول کلی په دار کړي.” بادار د خپل ځای نه رامنځ ته شو.

— ”ولي الله رب العزت دي ستا په حال رحم وكړي. ته خو ډېر نيك او متقي انسان يې. د خداوند جل و علي شانه نيك بندگان تل د امتحاناتو سره مخ كېږي.“

— ”هر څه چې وي مولنا صيب خو زه ددې امتحان د ټينگې بېخي نه يم. ما دموږ او پلار د مشورې نه بغړ دا كار كړي و او اوس خو راته ټول كلي يو شوي دي. ملك صيب هم خبر شوي هغه مې ولاكه ژوندۍ پرېږدي. گني زما په وس چې وشي زه به دا خپل كور هم خلكو ته وركړم. بس چې خلك رضا وي او زما ښه ووايي.“ بادار په هيچان اميزه لهجه وويل:

— ”گوره الحاج صاحب! يوه مقوله ده چې العوام كالانعام _____ عوام د خاروو په شان دي. د دوى په خبرو پسې به نه گرځې. ته خپل تعلق د خداوند كړېم سره ټينگ ساته. باقي امتحانات به راځي خو ته خپله حوصله درسته ساته. څرنگه چې حضرت لقمان خپل زوى ته د صبر تلقين كوي همدغسې زه تاته هم د صبر جميل توصيه كوم.“

— ”زه خو به صبر وكړم خو هغوى كې چې د صبر ماده نشته نو څه وكړم؟“

— ”هغوى ماته پرېږده. زه به ورته وعظ و نصيحت وفرمايم او د صدقې په اهميت به يې خبر كړم. الله به ورته هدايت وفرمايي. ته صرف دومره وكړه چې تر دې ځايه يې راوله. كه نه راتلل بيا به خړى دى زه ورپسې ورشم.“ علامه صاحب زر زر د بادار تشفي وكړه.

بادار جيگ شو، خپل سر يې په لاسونو كې ونيوه او روان شو.

— ”ډېر صالح انسان دى. الله ورته ډېر روغ صحت او عقل سليم وركړى دى.“ علامه صاحب ډاكټر صاحب ته مخ ورواړولو او خپله رايه يې څرگنده كړه.

ډاكټر صاحب ماشوم يوې ډډې ته كړ او وېي ويل: ”هر څه چې وي مولنا صيب! خو ماته دا سړى نفسياتي مريض ښكاري.“

انسان په فاصله د انسان

“صدر له ____ بورډ له ____ کابلی له ____ اشغری له ____!!” او ددې آواز په اورېدو سره زه گادي ته وځتم. د سلام اچولو نه وروسته په مخامخ سیت کې ناستم. تقریباً د ټولو نژدې سیتونو نه زما د سلام جواب راغی.

“تایم څه دی؟” زما د څنگ کس خوله را اوږده کړه او پوښتنه یې وکړه.

__ “پاو باندې نهه”

گادي ډرایور د یو مولانا صیب کیسټ بڼه په جهر لگولی و. هغه زما آواز وانه وربډه او بیا یې وویل: “څه؟”

ما گهری د هغه مخ ته ونیوه او لږه شۍ به وروسته هغه بله پوښتنه وکړه:

“گهری بهرنۍ ده؟”

زه یوه شوم چې د صاحب سیت زما د گهری ډیزاین خوش شوی دی ____ ما وویل: “او ____ د پۍ رس نه راغلې ده.”

د هغه سترگې زما د گهری د ځلا نه هم زیاتې وځلې دي او خپله خبرنه گهری یې په لستوني کې دننه کړه.

دې کې یو کس وویل: “ته راکه ____ دا کتاب! شاعري مایري ده که څه؟” او دې سره هغه زما د غۍ پرې نه کتاب کش کړ. د بل څنگ سیت والا چې دا ولیدل نو زما د غۍ پرې نه یې دواړه رسالې راښکودې. په دې ټول عمل کې د هغوی نظرونه په ما نه، بلکه په کتابونو رسالو متمرکز وو.

ما چې د التفات دا لاپروا انداز ولیده نو ما هم هغوی ته ونه کتل او د خپلو شخیدونکو لاسونو په چاپي کولو سر شوم. زما په زړه کې یو خاص قسم خوږلني وټوکېده او دې شۍ به کې ماته خپل ځان څه خاص څیز ښکاره شو.

__ “آ وروره! کرایه راوالی ____”

ما سره ماتي نه وې _____ کليئر ته مې د سلو نوټ ورکړ. کليئر شاته کور شو او په بې ادبي سره يې وويل: "ښه گوري چې داسې حالت دی او بيا هم نوټ راوباسې."

دې وخت کې شاته د درېم سيټ کرم فرما چې اوږدو شخو برېتونو کې يې د جوارو د وري پوستکي نښتي وو او توکه يې تازه تازه لاندې غورزولې وه، وويل: "راکه .... زه ماتي درکم."

کليئر د هغه سره معامله خلاصه کړه او ماته يې آدايگي وکړه.

گادې ښه تيز روان و. مختلف دکانونه، مکانات، د سړک نه گرځېدلې لارې او مختلف شکلونه حليې د شيشو نه وروسته پاتې کېدل. زه هم چې لږ اوږگار شوم او غوړونه مې ساړه شو نو نظر به مې خامخا مخکې لگېده.

ما د سپي نې برقع والا زړې ښځې چې د برقع نه يې مخ دباندې راويستلې و او په تيزه پوزه يې د غټو شيشو چشمه رازورنده کړې وه، تر څنګ يوه جينۍ هم وليده چې عمر به يې په مشکله شلو کالو ته رسېده. د هغې برقع نه وه نو مخ به يې د څه شي نه دباندې راويستلې وی نو ځکه خو مجبوراً بهر و.

د هغې غيړ کې دوه کتابونه وو. د يو نوم خو صفا ښکارېده (هيومن اناتومي) او د بل ما هغه وخت وليده چې زما د نظر لاندې راغی (سوسيولوجي). ماته راياډ شو چې دې دواړو سيتونو تر اوسه زه نه مخاطب کړم او نه يې څه توجه وکړه. او رښتيا دوی ماته د سلام جواب هم نه و راکړی. خو سره له دې به هم زما نظر مسلسل زما د سيټ د افق نه طلوع کېده او د هغې د سيټ په کنارو به پرېوتله. خبره تر دې نه وه محدوده ما له هغې سره خبرې کول غوښتل. د هغې د کتابونو موضوع او تنوع زما د پاره پرکشمش وه. خو زما داسې حالت و چې تر اوسه زه د خبرو د کثرت نه تنګ وم او چې اوس زه خبرې کول غواړم نو نامعلوم وجوهات زما خوله گنډې.

غالباً په دې گاډي کې د څه اسباب وغيړه اثر و ځکه هغې به هم ماته نه راکتل او نه يې تر اوسه زما څه نوره حوصله افزايي کړې وه.

دې وخت کې زما نظر په يوشعر ولگېده، کوم چې د هغې سيټ ته مخامخ د شيشې ديو سر نه تر بل سره ليکل شوی و.

"که راته گوري درته گورم _____ که راته نه گوري پروا دي نه لرمه"

زما د شعر په صحت شك شو ځكه چې تر اوسه داسې څه صورتحال نه و پيدا شوى. ما يو ځل بيا هغې ته وكتل خو هغلته څه كړنټ پيدا نه شو.

زما زړه كې تيره شوه چې ددې ځاى نه د پښتو دا شعر وړانول پكار دي. بيا مې ووي چې دې كې د شعر څه غلطې ده. غلطې څه بل چرته ده.

ما همدا سوچونه كول او گاډى د ښار د هغې برخې نه تىرېده چې د سنيماگانو د پاره مشهور و. په دېوالونو نن سبا د "انجام" پوستري لگى دلي وې. ما چې سترگې پورته كړې نو گاډى هم ددې اعلان خى نه خالي نه و. مخامخ پوستر لگى دلى و چې پكې پلار د خپلې لور په سر كلاشكوف ايښى و. او حيدري نعره يې وهلې وه.

د فلم ستوري ماته پته وه. هغه داسې وه چې يوه جينى د يو هلك سره مينه كوي او يو بل ته نى ك جذبات ساتي. آخر هغوى دواړه د كوره وتښتي. د هغې پلار چې يو كلك پښتون وي، هلك مې كړي او بيا خپله لور وولي.

ما چې د فلم د انجام په تناظر كې جينى ته وكتل نو د معاملې تل ته ورسېدم. بيا مې زړه ته راغله چې زه هغه تښتوم خو نه صرف يو څو بې ضرره غوندي خبرې كول غواړم. آخر هغه هم انسان دى او زه هم.

مصيبت دا و چې تر اوسه هغې زړې بودى هم "كه راته گورې درنه گورم" قابل اعتناء نه و گڼلى. ما چې دا ځل جينى ته وكتل نو خپل حجم راته په كمى دو ښكاره شو. او د هغې خلاف زما د شكاياتو د بوجى نه هوا ووته. خو چې په بودى مې نظر پرېوتله نو په رگونو كې مې د وينې حركت تيز شو او د لاسونو گوتې مې خپلو كې زور شوې. گويا بودى يې په ستوني كې نيولې ده او لكه د مرغى يې چغول غواړي.

دې وخت كې ډرايور لكى سټ بند كړ او زما شاته ناست سړي د خپلو گناهونو بخښنه غوښتل شروع كړل. هغه په رقت آميزه لهجه د خپلې كورنۍ د ستر پردې د ساتلو خواست وكړو. او د توبي توفيق يې وغوښت.

ماته د گاډي ماحول دقيانوسې ښكاره شو. زه د گاډي نه كوز هم شوم خو ماته تر آخره په خپل مقصد كې كاميابي ونه شوه. آخر هغه انسان نه و كه څه چې زما ورسره خبرې ونه شوې. ما خو په شعر هم عمل وكړ، د گناه كولو تجربه مې هم نشته او خداى ته پته ده چې زه د "انجام" كوم كركر

هم نه یم او د هیومن اناتومي او سوشیولوجي طالب علم ته د جنس د تفریق څه اهمیت دی. نو بیا
آخر ولې هغه زما د پاره شجر ممنوعه وه یا زه د هغې د پاره ناسور!!!.

مشیني دور انسان چرته بیایي

د ولیم د ډېوډ سره دومره مینه وه چې ولیم به هروخت ویل: زه تا به هر قیمت خپلول غواړم. ډېوډ به هم په شروع کې د هغه په دې خبره لږ څه توجه کوله. خو کله چې د ولیم اصرار د حد نه واوښت نو ډېوډ د هغه په نفسیاتي اړخ شک وکړ. آخر یو نر هم د بل نر سره دومره مینه کولی شي؟؟؟.

ولیم هم څه کم بسائسته نه و. د پوهنتون په جینکو کې خو دومره مقبول و چې زیاتره پرې سټي پټي وې. خو سره د دومره ښکلا هم هغه ډېوډ خپلې دوستۍ ته مائل نه کړی شو. او مائل شوی به نو څنګه وی چې کله به ډېوډ لږ هم ورسره نرمه رویه وکړه او ورسره به په یوې ځوانه کنډۍ ناست نو بیا خو به لکه د ژورې ورپورې نښتې و. د ولیم همدې عادت ډېوډ د هغه نه زړه توری کړی و.

ولیم چې خپله یې چارګي ولیدله نو د یو دوست په مشوره یې عبادت ته مخه کړه او هره یکشنبې به چرچ ته تلو. هغه په ژړا د خدای نه د ډېوډ التفات وغوښت. هغه صدقه خیرات ورکول هم شروع کړل. روزانه به د لس پنځلس خبرمارو جامونه دده په غورځۍ دلې ښکته ټنګۍ دلې. ډېوډ د ولیم په زړه کې دومره ننوتی و چې ولیم صرف دا نه غوښتل چې ډېوډ یې یو حقیقي دوست شي بلکه هغه د ډېوډ ملګرتیا د یوې ښځې خاوند به څۍر غوښته چې د ژوند ټول رازونه یې شریک وي او په یو بل کې جذب شوي وي.

یوه ورځ ولیم د جینیټیکي بدلون په هکله ولوستل چې د جدیدو سائنسي وسائلو په مرسته سړی کولی شي چې ځان په ښځه او ښځه کولی شي چې ځان په نارینه بدل کړي.

د شپې چې د خوب په نیت خپلې کوټې ته ننوت نو د ډېوډ خیالونه پرې بیا راوورېدل. آخر هغه څنګه کولی شي چې ډېوډ د ځان کړي.

هغه په دې سوچونو کې و چې د ننني درس موضوع یې په ذهن کې راوگرځی ده. ددې خیال راتګ ولیم ته یو څه نفسیاتي خوشحالي وڅښله. او ټوله شپه یې ددې عمل په هکله په فکرونو تیرې کړه. ولیم د خوشحالی نه په جامو کې نه ځائیده. د هغه پلان د هره پلوه کامیاب و. هغه په ډېره آسانی کولی شو چې په نزدې جینیټیکي مرکز کې ځان په ښځه بدل کړي او خپل ټول کړه وړه داسې جوړ کړي چې یواځې یې د یوې حسینې جینۍ نه توقع لټۍ دی شي. بیا به پوهنتون کې به نوي نوم داخله واخلي او د ډېوډ د عاشقانه مزاج نه به ګټه اخیستو د هغه سره یو پاندار محبت وکړي او بیا محبت خپل انجام (واده) ته ورسوي.

سهار ولیم د یونیورسټی په ځای ډاکټر ته ورغی او خپله اراده یې څرګنده کړه. ډاکټر چې دده خبره واورېده نو هغه یې د لاس نه ونيو او د ډاکټرانو یو بورډ ته یې وړاندې کړ. هلته ده ته ددې عمل د تیاره اړخونو په هکله معلومات ورکړل شو. هغه ته وویل شو چې دا کار ډېرې ستونزې لري او ډېر کم خلک بیا خپل لومړي حالت ته راوستل شوي دي.“

ولیم په پوره اشتیاق وویل: “ډاکټر صاحب! ما به خپل نارینه ژوند کې ډېرې تودې سرې لیدلي دي. زه نور بې ځي د نارینتوب نه تنګ یم. که رښتیا ووايم نو همدا نارینتوب دی چې زما د یو لوی آرمان د پوره کېدو په لاره کې خنډ دی.“

” — ښه نو چې داسې ده راځه.“ د ضروري کاغذاتو د ډکولو نه وروسته اېرېشن وشو او ولیم په ښځه بدل کړی شو. بیا ورته څو ورځې په هسپتال کې د پاتې کېدو وویل شو. هغه دومره خوشحاله و چې ټول وخت به یې په خپلو نرمو نرمو لۍ چو او ښکلو انځنیو لاسونه وهل. دهغې نوی نوم ..... الزبت جی ن ..... څومره ښائسته و.

څلورمه ورځ چې مینه ناک ولیم په داسې حال کې چې د ډېوډ د وصال آرمان او د بې مثالې خوشحاليو احساس یې په زړه کې و د هسپتال نه راووت نو سترګې یې په مخامخ اخبار والا ولګېدې. ډېرې ورځې د دنیا د حالاتو نه یې خبره پاتې شوی و.

اخبار یې چې پراښت نو یوه داسې زړه چاودونکې چغه یې د خولې نه ووتله چې پورته شو او په ځمکه ولګېده ..... ډېوډ پوهنتون ته په لاره په یوه ترېفیکي پېښه کې مړ شوی و!!!

د ډېوډ مړینه د مرګ په دې گرم بازاری کې کومه لویه واقعه نه ده. بلکې د خنګان ځای دادی چې انسان چرته ددې خواش وټکړي چې نیم دې انسان او نیم دې ځناور شي. یا دا چې په مکمله توګه دې څر او یا غوايي شي چې د انساني د اوسني معیار نه فرار اختیار کړي او د خودکشی په ځای چرته د غره په لمن کې څرېدو ته ترجیح ورکړي.

ذکر د ځمکې

22 اپریل

نن د ځمکې نړیواله ورځ ده. په ټولو چینلونو د ځمکې د مشکلاتو ذکر دی اود هغې د حلولو فکر ما سوچ وکړ چې ورځ د ځمکې لمانځل کيږي اونمايندگي يې انسانان کوي ، دا څنگه لمانځنه ده. دوی ته پکار ده چې ځمکه یې د خپلې ورځ لمانځلو ته پرې اېښی وی یا یې د ځمکې خبرو ته غوږ اېښی وی چې هغه په دې هکله څه وایي او د هغې څه جذبات دي.

ددې کار دپاره ما داسې چل وکړ چې د ښار په مضافات کې واقع لویې هدیرې ته لارم چې د زمانو زمانو راهیسې په کې مړي دفن شوي او د ځمکې لویه حصه یې نیولې ده. هغلته ځمکې ته د قربت او د هغې سره د مرګې په نیت یو سوري شوي قبر ته ننوتم او سترګې مې پټې کړې. د سلام کلام نه وروسته مرګه شروع شوه:

سوال: “نن ستا نړیواله ورځ ده — ته څه محسوسوي؟”

جواب: “عجیبه خبره ده ولې دا نورې ورځې نړیوالې نه دي څه چې زه یې د خپل مشقت په نتیجه کې راولم. دا تخصیص بیخي احمقانه دی. هره ورځ زما عالمي ورځ ده او د ټول عالم له پاره ده.”

سوال: “خو دا ورځ ستا د مسائلو دپاره نومول شوې ده چې ستا مسائل څه دي. مثلاً د اوبو کمی ، د هوا ککړتیا ، او د خلکو دېرېست وغیره...”

جواب: “دا زما مسائل نه دي. زما په سر یې خلک ولې راتېي. که هوا او اوبه کم دي یا ګنده دي نو له دې سره زما څه اړیکه ده. خلک ډېر دي او که کم ، په ما یې څه بوج نشته دی. زما اوس هم ډیره حصه خالي ده.”

سوال: “نو که د ځمکې د نړیوالې ورځ اصطلاح غلطه ده نو انسانان یې ولې ستا په نوم لمانځي؟”

جواب: “انسانان خو هغه مخلوق دی چې په کوم لوبښې کې وخوري نو په هماغه کې ښه پري. مسائل یې خپل دي ، ژاړي یې زما په نوم. — زما ددې ورځې سره هېڅ تعلق نشته.”

سوال: “ستا د خبرو خو دا مطلب نه دی چې ستا د انسانانو سره هېڅ رابطه نشته او ته د هغوی په هکله یې حسه یې؟”

جواب: “د دوی په وجود کې زما ماده شامله ده نو ځکه د دوی خیرخواه یم.”

سوال: “نو دوی چې دا ناکاره کارونه کوي او ستا په سېنه یې فساد برپا کړی دی نو په دې کې خو چرته ستا ددې مادې غلطی نه ده یا ستا لاس خو پکې نه دی شامل؟”

جواب: “که داسې وی نو زما به داخل کې به هم د بدۍ وجود وی او ما به بد شهرت لرلی. ما سره د دوی نه مخکې پېرېانو هم ژوند کړی دی چې یو جدا مخلوق دی. هغوی هم بد رواج کړل او د شر ملګرتیا یې وکړه.”

سوال: “ستا او د انسان ترمنځ څه رسته ده؟ ګاونډیتوب دی ، کوربه توب دی او که ته د هغوی ملکیت یې؟”

جواب: ”ما ورته صرف د لنډې مودې دپاره خپل خدمت وړاندې کړی دی. دوی کردارونه دي او زه سټی ج. د ډرامې د اختتام نه وروسته مونږ په یو بل پورې نه یو تړلي.“

سوال: ”د اشرف المخلوقات د رتبې په هکله دې څه خیال دی؟“

جواب: ”دا زما مسئله نه ده. ځکه چې زما ترجیحات بدل دي. دا پوښتنه د خرو، غوايانو، پي شوگانو او داسې نورو په مخکې ایښودل لای دی شي.“

په دې وخت کې زما نظر په قبرکې په یو اشرف المخلوقات ولگۍ ده چې اوږد غزېدلی و او تش د هډوکو ډانچه پاتې وه... ما پوښتنه وکړه:

– ”دده په هکله دې څه خیال دی اوتا ورته پناه ولې ورکړې ده. آیا دا ستا په ذمه واری کې شامل دي؟“

جواب: ”دا خو چې کوم اشرف المخلوقات د شرافت د کثرت تاب را نه وړي نو د باعزته شاباسي دپاره بې زما غیږي ته راوړي. ځکه چې دوی ته پته ده چې زمونږ اصل ځمکه ده او ځمکه ځان نه شرموي.“

سوال: ”وخت څه شی دی؟ آیا ته د وخت احساس کولی شي؟“

جواب: ”وخت زه زیروم. بلکې زما حرکت او وجود د وخت د پیدائش او پیمائش دپاره دي. خو زما ورته خپله څه ضرورت نشته ځکه چې وخت د ټوکی دونکو خواهاشاتو د پوره لای دو د انتظار نوم دی. او دا انتظار نور کوي زه نه.“

په دې وخت کې ما سره سوالونه خلاص شو له مننې کولو نه وروسته زه بهر ته راووتم او د ځمکې په سر راوان شوم. ما چې شا او خوا وکتل نو هر طرف انسانان د بیلابیلو کردارونو په شکل لگیا وو او سټی ج ته یې د خپلې آداکاری جواهر ښکاره کول.

زه په سوچ کې شوم چې دا آداکاری د دوی جبلت دی، ضرورت دی او که ناداني.

حاجت

يو ځل د ځمکې د مخ په يوه حصه کې دوه کورونه آباد وو. يو کور ښه اعلى او په نوي طرز جوړ شوى و چې د بل کور قطب طرفته پروت و. د کور ضرورتونه لکه د خوراک څښاک لوستي، رنگارنگه جديده مشينري، فريج، فريزر، گاډي، حفاظتي وسله او نور ډېر شيان پکې وو. او په بل کور د الله تعالى دا مهرباني وه چې ښې ښايسته گرمې نرمې اوبه ورته نږدې بهى دې. ددې کور خلکو به چې دهغې بل کور حساب او کتاب وليده نو ذهنونه به يې مرگي مرگي شو. او د هغې کور خلکوبه چې ددې کور په خوا کې گرمې نرمې راروانې اوبه ولې دې چې د دنيا ټول نعمتونه يې را په مخه کړي دي نو خولې به يې اوبه اوبه شوې.

آخر د هغې کور خلکو صلاح په دې وکړه چې ددې کور په منځ کې لاره وبستل پکار دي. او دې اوبو ته په څه چل ځان رسول پکار دي. خوستونزه دا وه چې د هغې کور د خلکو جامې تکې سړې وې او ددې بل کور تکې ښې. روند ته هم ښکارېده چې هغه دى سور په شنو کې راننوتى دى او د چادر او چارديواري حقوق يې مات کړي دي. ددې ستونزې د پاره سرو دا حل راوويستنه چې د اوبو د غاړې د کور د خلکو جامې بدلول پکار دي. ددې غرض د پاره هغوى دې کور ته ډېرې جامې هم راولېدلې خو مشکل دا و چې کوم کس نيم به چې واغوستې نو هغه به پکې څه عجيبه شان ښکارېده.

د هغې کور خلکو چې په دې کور لى دوه درې سره وليدل نو راهى يې کړل او هره خوا يې درز دروز شروع کړ. هغوى په لاسونوکې سره سره ټوپکونه هم راخيستي وو. ددې کور خلکو چې دا حالت وليده نو د خداى کار و د کومې خوا نه يې څه سپين غونډې ټوپکونه راپيدا کړه او په مزاحمت يې شروع وکړه. په دې وخت کې په دې کور کې دوه درې مې لمانه هم وو. هغوى هم په جنگ کې برخه واخيسته خود هغوى په ټوپکونو کې څه چل و چې ډز به يې وکړ نو کله به د سور د ښي غور سره تى رښو او کله به د چپ.

نتيجه دا شوه چې د کور ځمکې دډېرو لاشونو وازده ويلي کړه او فضا يې ډېرې جنډې، بى رغونه وړپول. کورکنډر شو اووسى دونکي يې يو خوا بل خواتيت او پرک شول. سرو هم ماتې وخوړه او خپل دېوال يې څلور پنځه قدمه وروسته کړ.

بيا ډېره موده په کنډر کې دندايده قوتونو زور آزمايي روانه وه. او رنگ رنگ نعرې آوازونه پکې واورېدل شو تر دې چې پردي خو لا پرېږده چې ددې کور خپلو سکه گاونډيانو پکې هم د گاونډيتوب جنازې وويستې او ددې په مړو يې د تجهيز او تکفين چنډې راجمع کړې..... آخر آوازې خورې شوې، ډمايې وغږېدې، خبرې زور واخيسته چې دا کنډر به بيا آبادېږي.

د ټولو تر مخه یو پخوانی ولسی دونکی د کوټ ، پتلون ، ټاپي او بریف لکۍ سره کنډر ته داخل شو. هلته منظر څه بل شانې و. د کنډرې په نیم پربوتو دېوالونو لاوډسپۍ کرونه رازړوند وو. او په زور و شور سره یې د کنډرې د آبادۍ چغې وهلې. د کور ټول چتونه غورزېدلي او بلۍ یې نږدېلې وې. د ټټې چت څه نه څه روغ وو او د انساني حاجت د پوره کولو جوگه وه.

په کنډر کې قطب طرف ته یوه توره کرښه راسکل شوې وه چې هماغه درې می لمانه ترې راواوښتل ، راتلونکي کس ته یې هرکلی ووې او بی رته له کرښې واوښتل او یو بل ته محامخ کښی ناستل. صاحب د ټولې کنډرې جایزه واخیسته او بیا راغی د کنډرې په ټټې ورننوت ، همغلته یې پکې واړول او خپل حاجت یې پوره کړ. لږه شی به وروسته څه پرسۍ دلي خلک چې د شکلونو نه غله ښکارېدل په کنډرانوتل او په کنډر کې یې ځانونه یو خوا بل خوا ځای کړل. په دې کې یو بل شخص چې څه خړې شان جامې یې اغوستې وې او د واسکت په حیث کې یې درې څلور کتابونه منډلي وو او په خوله یې یوه ترانه زمزمه کوله کنډرې ته داخل شو. هغه لومړی وتر او تر ولیدل او بیا راغی د یو متروک کوهي د سر تیره یې لیرې کړه. لاندې څه گوري چې لغړ ولس د لوړې د لاسه په یو بل خولې لگولي دي او د کوکو او چغو یو قیامت جوړ دی.

دې سړي چې دا حالت ولیده نو دواسکت د جیب نه یې دوه درې کتابونه لاندې وغورځول او په کوهي یې بیرته تیره لکۍ شوده. په دې وخت کې د کنډر نه بهر د جوش نه ډک مستانه آوازونه واوږېدل شول او دهرې لوړې نه د ځوانانو یو بهیر کنډرې ته داخل شو. دا د کنډرې نوی نسل و چې د کنډرې نه دباندي رالوی شوی و. د دوی جامې تقریباً یو شی وې. خو دومره وه چې د خبرو کولو په وخت به هر یو خوله په بدل انداز کې خوزوله. دوی لا په دې خوشحالی کې وو چې د کنډرې په وران وېجاړ حالت یې نظر شو. د هغوی په خوله یو دم د چپ مهر ولگۍ ده او خولې یې وازې پاتې شوې. هغوی ډېر زر پوه شول چې د دوی د بدن او د دوی د خاورې ترمنځ څومره فرق دی.

د ډېر سوچ نه پس هغوی راټول شو او په شریکه یې یو یادداشت ولیکه چې د کنډرې آبادي یې د سړ ټکي و. هغوی په یادداشت غور کولو چې په دې کې یې د کنډرې به یو کوچنۍ کې به یو دروېش منصبه سړي سترگې ولگۍ دې چې په ذکر اذکار مشغول و. دوی چې هغه ولیده نو خوا ته یې ورغله او په مودبانه لهجه یې وویل: "محترمه! ..... زمونږ یو حاجت دی." هغه غاړه تازه کړه او د جاینماز د لاندې نه یې یو پږېدلی چافو راووېست او گوياشو: "زما هم یو حاجت دی او ستاسې هم _____ راځئ چې په هغه ټټې حمله وکړو. ستاسې حاجت به پکې هم پوره شي او زما هم."

ځوانانو چې دده چاقو وليده نو دالاره يې خوښه نه شوه. له هغه ځايه چې راستانه شول نو سترگې يې د کوهي په غاړه په ناست سړي ولگي دي. دوی ټول هغه ته ورغله او په شريکه يې ورته يادداشت وړاندې کړ. هغه سړي يادداشت واپړولو راواړولو او ويي ويل: "تاسې آخر څه وايي؟". دوی وويل: "صاحب! ____ زمونږ يو حاجت دی او هغه دا چې مونږ ددې کنډرې آبادي غواړو". هغه سړي لومړی د لاوډ سپی کروڼو اعلانونو ته د ددوی توجه واړوله او بيا يې د جی ب نه څه رساله مجله راوويسته اوچه يې مخې ته ونيوه. لږه شى به يې سروخوځولو او بيا يې وويل: "بالکل زما هم همدا مرام دی. د کنډرې آبادي زمونږ آبادي ده. او زمونږ آبادي ستاسې آبادي ده. يعنې دکنډرې آبادي د ټولو شريک حاجت دی. او تاسو خو پوهېږئ چې حاجت روا هغه ټټی ده. اودا حاجت به مونږ، تاسې او په دې کوهي کې پروت باشعوره ولس په شريکه د صاحب ټټی نه پوره کوو."

ځوانانو چې د دانايي دا انتها وليده نو له ده نه هم روان شو. لږ مخکې چې لارل نو سترگې يې په هغه کرښه ولگي دي. هغوی څه شېبه کرښې ته وليدل او بيا په کرښه ورواوږدل. څه گوري چې هاخوا د درې کسانو د ناستې ځايونه دي او ترمنځ يې ډير کاغذونه له نقشو سره گډوډ پراته دي.

په کاغذونو بىلابى ل عنوانات ليکل شوي وو. خو د ټولو مجموعي نکته دا وه چې کرښه راسکونکو غوښتل چې په څه نه څه شکل دکنډرې قطبي خوا له کنډرې نه بيله کړي. وجه يې دا ښودلې وه چې زمونږ يې په کنډره څه. مونږ خومى لمانه خلک يو زور يې بل چا ته رسي.

په ځوانانو چې د سوچ دا نوې زاويه روښانه شوه نو زړونه يې ودرزېدل او په يادداشت کې يې د څو نکاتو اضافه وکړه او په يوه صلاح راغله او د ټټی مخې ته ودرېدل. هغوی چې ټټی ته سر ښکاره کړ، څه گوري چې هغه درې مى لمانه او همغه بد نام زمانه سره د صاحب ټټی سره يو ځای د دومره پيسو په منځ کې ناست دي چې څه حد يې نه و.

دوی په دې سوچ کې شو چې آخر دابى لتون خوښي او سورمخي کوم حاجت ټټی ته راوستي دي. هغوی په خپلو کې څه خبرې هم کولې خو دوی پرې پوه نه شو. لنډه دا چې دوی فيصله حتمي کړه او يادداشت يې دننه ول ږړه، لږه شى به پس د ټټی دروازه خلاصه شوه او يو پرسى دلى بريف لى س بهر ته وغورځى ده.

د کنډرې په دېوالونو رازوړندولاوډ سپيکرونو په زوره زوره چغې وهلې: "دا کنډره به آبادېږي، دا به کور لى ږي. ددې ټول استوگن به بيرته راځي. دلته به ډير زر وروږي، خوشحالي، ترقي او پوهه بيرته راشي". خو د کنډرې په منځ کې ولاړ حيران و پرېشان نسل تر اوسه په دې پوه نه شو چې دا کنډره به آبادېږي او که نيم پرېوتې دېوالونه به يې نور هم پرېوځي.

تعلیم بڼه شی دی

لاندې څلور واقعات ولولئ او د تعلیم د اهمیت نه خبر شئ:

(۱) نوم: صنوبر خان

جنس: نارینه

عمر: ۳۵ کاله

تعلیم: مکتب او مدرسه یې نه ده لیدلې.

(۲) نوم: زرلښته

جنس: زنانه

عمر: ۳۰ کاله

تعلیم: ۶ پاس

خبر: پرون د دوی په کور کې غټه لانجه وه. صنوبر خان په زرلښته یو لاس مات کړ. ګاونډیانو ډاکټر ته بوتله.

تحقیق: مونږ چې کله تحقیق وکړ نو معلومه شوه چې د دوی یوه لور ناروغه وه. دواړو زړې نسخې را اخیستې وې. صنوبر به یوه یوه نسخه را اخیسته او زرلښته به دا مهر باني کوله چې د ډاکټر نوم به یې لوسته. دې وخت کې د صنوبر نه نسخې ګډې وډې شوې او دویم ځلې یې بیا د هغې مخې ته ونيوې. په دې واقعه زرلښته سره شوه او په یو شنگ پورته شوه او په بې اعتنایۍ سره یې میره ته څه ناموزون الفاظ وويشتل. صنوبر چې د ښځې پاره ناڅاپه په لوریدو ولیده نو د ترمایټر یو لاس یې مات کړ.

(۱) نوم: باران خان

جنس: نارینه

عمر: ۵۵ کاله

تعلیم: تعلیم نه لري.

(۲) نوم: بلوری

جنس: زنانه

عمر: ۴۰ کاله

تعلیم: تعلیم یې نه دی کړی

خبر: خبر خیریت دی ځلاره څلارې ده.

تحقیق: غالباً دده نوم بهرام خان دی خو په غلطۍ سره باران مشهور شوی دی. خلک ورته بارانی ماما وايي. خو دلته د لفظ د تقدس په خاطر باران خان لیکل شوی دی. غټه خبره داده چې د ښځې یې په نوم څه اعتراض نشته او نه دده په ګډه وډه موندۍ ږیره کې لا د بلورۍ چارګل نښتی دی. د جمعې په ورځ چې ولاړمې او سر ږمځ کړې نو بلورۍ ته د اختر ورځ راپاده شې. دغه شان هر ماذیګر چې باران د فروتو ږږه د بل په دکان کې ودرېوې او پاتې نیمې روغې نیمې ورسټې مې په لفافه کې واچوي او د کور په سرحدونو کې داخل شي نو بلورۍ ته داسې ښکاره شي لکه چې ټول کاینات راغی. او چې بلورۍ په

خپله کړه خوله مسکا راولي نو د باران زړه د ډکو گورو وړیځو په شان په تخنیدو شي او په شرق شرق د وړیدو لپواله شي.

(۱) نوم: محمد انور خان

جنس: نارینه

عمر: ۲۵ کاله

تعلیم: د یونیورسټي آف میساجوستس نه یې په فلسفه او عمرانیاتو کې ډاکټري اخیستې ده. اوس د UNO لخوا په هغه ټیم کې شامل دی چې د نړۍ د تهذيبي زوال د عواملو په موندلو کار کوي. د تهذيب او کچر ترمنځ د تفاوت او رشتې په هکله یې یو کتاب چاپ شوی دی. شاعري یې کمزوري ده.

(۲) نوم: جان بي بي

جنس: زنانه

عمر: ۴۰ کاله

تعلیم: تعلیم یې نه دی لیدلی.

خبر: څه خبر نشته.

تحقیق: زه چې کله دده شاعري گورم نو سوچ کوم چې دا شونډې او زلفې د جان بي بي یادوي او که په خپل ټیم کې د کومې تعلیم زېلې پېغلې. د حیرانۍ ځای دادی چې دا آسمان او ځمکه څنګه سره غاړه وتلي دي او ترمنځ یې کوم پګ بینګ څنګه نه رامنځته کېږي. جان بي بي چې د مور کور ته لاړه شي نو د میړنو د صفت په ټولي کې ددې وینا وي. ”هغه زمونږ سړی خو چې کله په کور وي نو ټوله ورځ د کتابونو نه ناو وي. چې ده په دې کتابونو کې څه شی لیدلی سرخوړلی. یو کتاب به یې لا خلاص کړی نه وي چې پل به راواخلي. ډېرو کتابونو ته په یو ځل گوري.“

جان بي بي د میړه د لر او بر نه خبره نه وه چې ناست په کور دی او نظر یې په ټوله دنیا دی. گویا جان بي بي هغه څره پره آینه ده چې د میړه د پرمختګ یا په شاتګ هیڅ انځور پکې نه منعکس کېږي. .... د خدای ورکړه ده.

(۱) نوم: جهانزېب

جنس: نارینه

عمر: ۲۸ کاله

تعلیم: ۸ پاس.

(۲) نوم: جهان آرا

جنس: زنانه

عمر: ۳۴ کاله

تعلیم: ۱۲ پاس

خبر: جهان آرا جهانزېب په اوله میاشت طلاق کړ اوس یې د زوی په سر لانجه ده.

تحقیق: واقعه داسې ده چې جهان آرا بنت عمر شاه چې معقول شکل و صورت لري ډیرې مرکې مسترد کړي او ډېرو خلکو ته یې لفت نه دی ورکړی. حال دا چې ددې د درجې برابر خلک خوشا او خوا په

دلو دلو پراته وو. خو دې خدای خبر کوم بهرام گور د آرمان په هنداره کې لیدلی و. الغرض اوس د مرکو راتګ بند شوی او پلار د صلاح مشورې نه بغیر جهانزیب ولد شاه نواز ته ورکړې. نتیجه دا راووته چې جهان آرا د دوه شپو د غوښند نه پس په عدالت کې درخواست وکړ او طلاق یې حاصل کړ او دغه شان یې د جهانزیب هني مون په بلدي مون بدل کړ. اوس اته نهه میاشتې تیرې شوي او د جهان آرا زوی پیدا شوی. جهان آرا وایي دا د جهانزیب زوی دی نفقه دې راولیږي. جهانزیب وایي چې زما پراسیسر دومره تیږ نه دی چې زوی به راوړم او نه دده کوم ځای ماته دی چې زه یې نفقه درولیرم. ژمونږ خو په ټول نسل کې شنې سترګې او پلن تندې نه دی نصیب شوی نو دا صاحب د کومې خوا نه زما زوی شو.... لانجه اوس هم روانه ده.

د پورته واقعاتو نه معلومه شوه چې تعلیم واقعي ډیر ښه شی دی.

تالاب

زما د دفتر په لاره کي يو تالاب دی. د څو ورځوراهيسي د هغې اوبه وچي شوي او ماهيان پکي مري. زه نن هلته څه شيبه ودرېدم او د مړه کيدونکو ماهيانو نظاره مې وکړه. کوم چي مړه شوي وو نو د هغوی سپينو بدنونو د تالاب د تورو اوبو مخ روښانه کړی و او کوم چي مړه کيدل نو د هغوی د بېسمل حالت حرکتونو د تالاب په اوبو کي د ژوند شور پيدا کړی و. ما د تالاب په غاړه د غزې په اوسني حالت ډير وژړل او کولمو مې د خپل پښتانه په غم درد شروع کړ. ما احساس کړه چي دلته ژوند څومره تريخ دی او چاپېرچل زمونږ د وړو بچورو له پاره څومره تور دی. زه چي روان شوم نو زما لاسونه او پښي هم خوځيدل او شاوخوا ته يې زما د وجود احساس ورکاوه.

۲

په تالاب کي مې نن عجيبه ننداره وليده. ژونديو ماهيانو د مړو په جسدونو خولي لگولي وې او هر يود خپلې خپلې د ډکولو په غم کي و. داسې څوک نه وو چي دوی ته يې د لاش د حرمت په هکله يادونه کړی وی او يايې د حلال حرام تميز ورپه ياد کړی وی. ما وليدل چي تالاب ته ډير غلاظت او د مختلفو کورونو گندگي هم وراچول شوی وه چي هغی هم د اوبو په مشکلاتو کي اضافه کړي وه او خامخا به د کوم ماشوم ذهنه سړي کار و. نن د تالاب داوبو نه بدبوني راخته او چا نه شو کولی چي هلته ډير ودرېري نو ځکه خو زه روان شوم. ددې خبري معلومول گران وو چي دا تعفن د مړو شوو ماهيانو د بدنونو دی او که د حمله آورو د بد عمل نتيجه!!!

۳

نن چي زه د دفتر ته په لاره وم نو حيران وم چي څنگه به د تالاب نظاره کوم. په چا کي چې لږ هم زړه وي نو د ماهيانو دې حالت ته نه شي کتلی چي ټولو خولې د اوبو سرته راويستلي وې او د اکسيجن د لاسته راوړلو له پاره مشکله لاره اختياروي. ټول داسې ښکاري لکه امريکې چې د اختر په ورځ صدام راڅوړند کړی وي او خپل ټول حسابونه يې برابر کړي وي. ما د جيب نه هغه دوا راوويسته او تالاب ته مې واچوله چې ماهيان وژني او بيا يې خلک رانيسي. زه خوشحاله شوم چې څه دوی مې د ددې عذاب نه خلاص کړل او ځان ته مې ددې ثواب مبارکي وويله. هوښو داسې لکه ددنيا ملکونه چې نعرې وهي چې افغانان د مشکلاتو نه راوباسي او ددې سيمې خلکو ته نجات ورکوي.

انسان نما

عبدل غوثه راواخيسته. چې خلاصه يې كړه ، روږي وي پكې ښه ډېرې. سترگې يې وځلې دي ، پښې يې سستې شوې ، لاره يې بدله كړه او تيز تيز روان شو او بيا به خدای خبر شه دا د چاپرکت و چې تر كوره يې راوړسولې. په خپل كور لكه د غشي ورننوت ، ښځه يې د لاس نه ونيوه او كوټې ته يې په ځان پسې راښكله. ښځې يې چې پيسې وليدې نو په مړ وجود كې يې ساه پيدا شوه. دواړو ښه ډېره شى به روږي په لاسو كې واړولې راواړلې. بيا عبدل روږي. د كوټې په يو كونج كې ښځې كړې او ښځې يې د كوټې په دروازه كې بهره كوله.

نن ورځ هسې په عبدل پورې ښه شوه ، گنې دهغه ژوند خو د عبدالجبار د غلامۍ نه عبارت و. مزدوران به ښه په كار لگيا وو ، هر يو به د ځان او جهان نه يې پروا لكه مشين چلېدو خو بيا به هم د عبدالجبار د بدوردو نه نه بچ لىدل.

هغه به چې د دروازې په څنگ كې ودرېده ، خى ته به يې راوويسته او تندر تندر خبرې به يې شروع كړې نو د دوى لاسونه به تيز شو او پښې به يې په ډېرو منډو وپرسېدې.

عبدل چې بس ته پورته شو نو كليز شاته ديكه كړ او يوې ښكلې جوړې ته يې لاره وركړه. عبدل چې د جينۍ ښكاره اندامونه او چست لباس وليده نو سترگې يې ټيټې كړې. غټو خلكو ته ليدل هسې هم څه ښه خبره نه ده.

عبدل چې د بس په وروستي سيمه كښى ناست نو سترگې يې يو ځل بيا په هغه جوړه ولگېدې. د هغوى ښويه مټې او روښانه مخونه يې چې وليدل نو په لومړي ځل يې په زړه كې باربار دا خواهش تير شو چې كاش!..... دده ژوند هم دغه رنگ وي. د افسوس خبره خو دا وه چې عبدل نه خو په ټول عمر كې چرته داسې لباس اغوستى و ، نه يې قد قامت دومره شاندار و او نه يې آواز دومره دروند و. تر دې چې ددغه انسان نما مخلوق د اوسېدنې د ځاى په هكله يې هم څه واضحه تصور نه شو كولى.

عبدل چې كور ته راوړسېده نو يو ځل بيا يې ذهن پرېشانوونكو خيالونو ونيو. د هغه سترگو ته به بار بار عبدالجبار او په بس كې ناسته جوړه رامخې ته لىدل او د خپل استطاعت نه بهر به يې سوچونه كول. داسې خلك هغه د لارې په سر هم ليدلي وو او د ښائسته او ښكلو موټرو د شيشو دننه يې پرې هم سترگې لكېدلې وې. هغه ته دغه رنگه خلك د انسانانو نه پورته يوه داسې طبقه ښكارېده چې هېڅ ډول غم او پرېشاني نه لري او نسل په نسل اعلى پيدا لىږي. ځكه خو يې په ځان پښه اېښې

وه او د خپل حالت نه بې گيله نه كوله. خو نن خدای خبر ولې د هغه زړه را ډك شو او په ډېر شدت بې د ښه ژوند تمنا وكړه.

نن ټوله ورځ هغه د عجيبه شان ذهني كشمكش ښكار و. كار به يې هم كولو او خپل حالت ته هم فكر وړی و. د هغه په ذهن كې هسې داخبره ناسته وه چې دده سره چې څه لكړي ښه نه كېږي. هغه به چې هره خښته راپورته كوله نو زړه به يې غوښتل چې د عبدالجبار په سر يې وروولې.

د جائ په وقفه كې مزدورانو عبدالجبار ته د نوې جوړې مبارکې وركړه:

"خـړ دي وي .....دا بهرنی پيس دی ، ورور مې راستولی دی..... خو تاسې خپل كار كوی. اخوا دېخوا ډېر مه گورئ ..... پيسې دركوم څه سوال خو درته نه كوم."

عبدالجبار د زمري په شان وغرمبې د.

دعبدالجبار يو يو لفظ د عبدل په مزغو كې څرېكې وكړې. ورځ تیره شوه ماښگر چې كور ته روان شو نو د څه مزل وروسته يې په لاره كې يوه غوټه وليده. عبدل غوټه راواخيسته. چې خلاصه يې كړه ، روپۍ وې پكې ښه ډېرې. سترگې يې وځلې دې ، پښې يې سستې شوې ، لاره يې بدله كړه او تيز تيز روان شو او بيا به خدای خبر شه دا د چا برکت و چې تر كوره يې راوړسولې. په خپل كور لكه د غشي ورننوت ، ښځه يې د لاس نه ونيوه او كوټې ته يې په ځان پسې راښكله. ښځې يې چې پيسې وليدې نو په مړ وجود كې يې ساه پيدا شوه. دواړو ښه ډېره شې به روپۍ په لاسو كې واړولې راواړلې. بيا عبدل روپۍ د كوټې په يو كونج كې ښځې كړې او ښځې يې د كوټې په دروازه كې بهره كوله.

بيا نو لږې ورځې هم نه وې تيرې شوې چې د عبدل نوم په عبدالقهار بدل شو او ځانته يې په ښار كې د ښكلې د باره ځمكه واخيسته او مزدوران يې پرې واچول. عبدالقهار به هره ورځ د كار ليدلو ته راته. يوه ورځ چې دخپل شې وړلې ت نه كوز شو نو به يو خاص انداز راغی او د دروازې په خوا كې ودرېد ، خ ټه يې راوويسته او په بدوردو يې شروع وكړه. مزدورانو چې د دروازې په لور وكتل نو دكړو سولې دلو ښو او گردجنو سترگو په وړاندې يې يو لوړ درنگ انسان نما مخلوق ولاړ و _____ هغه چې نسل په نسل اعلى پيدا كړي او هيڅ ډول غم او پرېشاني نه لري.

کاروبار

د شپې ټيک دولس بجې يو پخ وجود په ځمکه راپرېوته او بل گرم وجود ترې مخ واړولو او روان شو. بله خوا ډېر لاتعداده وجودونه د کورونو نه راووتل او دېخوا يې رامنډې کړې.....

قاتل چې خلک وليدل نو سمدستي په يو لويديلي قبر کې پټ شو. دې وخت کې پوليس هم راورسېدل او د رارسېدو سره سم په هديره ورننوتل او په څو شېبو کې يې قاتل گرفتار کړ.

د اوړي اوږدې ورځې وې، خلکو به چې د ټولې ورځې گرمي وگاللۀ نو د شپې به داسې وغزېدل چې دنيا به ورانېده نو غږ به چا نه اورېده. په همدې شېبو کې د زېږي گل د کور غلا وشوه او داسې وشوه چې په لږ وخت کې سوال ته کښې ناست او بدې ورځې يې شروع شوې.

يوه ورځ پرې د احمد ميا صی ب زړه خوږ شو، ورته ويې ويل: ”خپل مې يې، زړه مې درباندي خوږېږي. راځه چې يو چل درته وسایم دا گوداره به دې لږه روانه شي.“

احمد ميا زيارې گل کور ته د ځان سره بوتلو او څه ضروري طريقې مريځې يې ورته وښودلې. بله ورځ سحر چې خلک د کورونو نه راووتل، نو به هر دېوال يې په يو اشتهار سترگې ولگېدې:

روحاني علاج

عامل سيّد زېږي شاه بابا

د هر قسمه سحر و جادو وغیره شرطيه علاج

بيا نو لږې ورځې هم نه وې تېرې چې په زېږي شاه خلک رامت شول. زېږي شاه به د کور په يوه ښکلې کوټه کې ناست و، اوږدې تسبيح به يې په لاس کې وې. او د زېږي نه به يې د عودو او مشکو گډې وډې خوشبويي گانې په هوا کې خوږېدې. له زېږي شاه سره د هرې ناروغۍ علاج موجود و. د لکۍ نسر، پښتورگو درد، رسولۍ، زېږي، بې اولادۍ او ناکامه عشق د پاره به هغه تعويذونه راويستل او ځاښتونه به يې ليکل. لومړی خو د هغه په تعويذونو د چا باور نه راته، خو کله چې خلکو وليدل چې هغه ورسره پخپله ځي او تعويذونه راوباسي نو عالم به راچلېدلو شو او په زېږي شاه د روپيو باران جوړ شو.

زېږي شاه به د هر ناروغ سره پخپله ټلو او کومه هديره به يې چې ورته ښودلې وه، په هغې کې به يوې خوانه کښېناست او مراقبه به شو. دم دعا به چې وشوه نو يوې خوانه به روان شو. په يوه قبر به يې لاس لگېدو او يو ځای به يې په کې په نخښه کړ. د ناروغ سره راغلو کسانو به چې هغه ځای

راوسپړه نو یو تعویذ به یې ترېنه برآمد کړ چې د ډېرو گډو وډو کړنو نه به ډک و او ستنې به په کې تومبل شوې وې. زېري شاه به بیا مراقبه شو او د مراقبې نه وروسته به یې په بل قبر لاس لگې سوده. د هغه نه به هم یو تعویذ راوویستل شو.

د زېري شاه په مریضانو کې ډېر تعداد د سڅو و چې خپلو خواشې گانو، یوورگانو او انکورگانو به پرې تعویذونه کړي وو.

د زېري شاه کاروبار ښه په ترقۍ کې شو. تر دې چې خلکو د شاه او خوا نور سیدان او پیران برېښودل او په ده رامت شول. احمد میا چې دا حال ولیده نو د یو ځنگل دې بل زمري ته یې خړه کړه.

یوه شپه په داسې حال کې چې زېري شاه د لاندې کلي په لویه هدیره کې په قبرونو کې تعویذونه ښخول او د نخسې د پاره به یې پرې توره تیره لگې ښوده، احمد میا ورته په کوپړۍ تمانچه لگې ښوده او چې څو زېري شاه ځان خوځولو..... گولۍ یې د سر نه ووتې.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library